

**TURVALLISUUS- JA KEMIKAALIVIRASTON
TILINPÄÄTÖS
VUODELTA 2017**

Sisällysluettelo

TURVALLISUUS- JA KEMIKAALIVIRASTON TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2017.....	1
1 TURVALLISUUS- JA KEMIKAALIVIRASTON TOIMINTAKERTOMUS 2017	3
1.1 Johdon katsaus	3
1.2 Tuloksellisuus	5
1.3 Vaikuttavuus.....	9
1.4 Toiminnallinen tehokkuus	11
1.4.1 Toiminnan tuottavuus ja taloudellisuus	11
1.4.2 Maksullisen toiminnan ja yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat.....	13
1.5 Tuotokset ja laadunhallinta	14
1.5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	14
1.5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.....	16
1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	19
1.7 Tilinpäätösanalyysi	23
1.7.1 Rahoituksen rakenne.....	23
1.7.2 Talousarvion toteutuminen.....	23
1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma	25
1.7.4 Tase.....	26
1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	27
1.9 Arviointien tulokset	27
1.10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä.....	27
2 Talousarvion toteumalaskelma	29
3 Tuotto- ja kululaskelma	30
4 Tase.....	31
5 Liitetiedot	32
6 Allekirjoitus.....	36
Liite 1. Kooste Tukesin valvomilla toimialueilla sattuneista onnettomuuksista vuosina 2013 - 2017.....	37
Liite 2. Suoritemittarit	39

1 TURVALLISUUS- JA KEMIKAALIVIRASTON TOIMINTAKERTOMUS 2017

1.1 Johdon katsaus

Tukesin toimialueiden turvallisuustilanne säilyi kohtuullisen hyvänä aiempien vuosien tapaan. Toimintatavoiltaan merkittävästi puutteellisia toimijoita havaittiin vähän. Toimintavuonna valmistui kaksi onnettomuustutkintaa: paperitehtaan hajukaasujärjestelmässä sattunut räjähdys ja maanalaisessa kaivoksessa kuolemaan johtanut kaivinkoneen putoamisonnettomuus.

Tukesin toimintaympäristönmuutoksista merkittäviä yksittäisiä tekijöitä olivat mm. Brexit ja uusien liiketoiminta-alueiden kehittyminen kuten esimerkiksi alustatalous. Brexit-valmistelujen edetessä Tukes sai yhä enemmän kyselyjä yrityksiltä toimia arvioivana jäsenmaana biosidi- ja kasvin suojeleainesäädösten toimeenpanon sekä tehoaineiden ja valmisteiden riskinarvioinnissa - vain pieneen osaan kyselyitä Tukes pystyi vastaamaan myönteisesti. Alustatalouden oletetaan kehittyvän, voimistuvan ja yleistyvän yleisen digitalisaation myötä. Alustatalous, jakamistalous, digitalisaatio ja kiertotalous kaikki osaltaan muuttavat yhteiskunnan, teollisen toiminnan ja kaupankäynnin turvallisuusriskejä.

Biokaasun ja nesteytetyn maakaasun käyttö kasvoi, mikä vaikutti lupahakemusten, valvontatehtävien, yhteydenottojen ja lausuntopyyntöjen määrän kasvuun. Uusien riskien ennakoimiseksi ja oman osaamisen syventämiseksi Tukes aloitti kiertotalouslaitosten turvallisuusriskien selvittämisen. Hankkeen tueksi perustettiin laaja-alainen kansallinen ohjausryhmä.

Metallien nouseva hintakehitys näkyi Suomessakin, sillä malminetsintälupahakemusten määrä yli kaksinkertaistui edellisiin vuosiin verrattuna. Kullanhuuhdontalupien käsittelyn sujuvuus parantui merkittävästi vähentyneiden muutoksenhakujen seurauksena.

Yleisen turvallisuustilanteen ja toimintaympäristön muutokset edellyttivät uusien uhkakuvien selvittämistä ja uudenlaisia varautumiskeinoja. Ministeriön johdolla selvitettiin kemikaalikohteisiin kohdistuvia lainvastaisia toimia ja kyberuhkia.

Kansainvälinen verkkokauppa kasvoi vauhdilla, jonka vuoksi Tukes ryhtyi selvittämään EU:n ulkopuolisista verkkokaupoista hankittujen tuotteiden turvallisuusriskejä ja kehittämään uusia verkkomarkkinoiden valvontakeinoja. Toimijoiden vastuullisuuteen ja kuluttajien tietoisuuteen vaikuttaminen sekä verkkokaupan valvontamenettelyjen kehittäminen on välttämätöntä.

Markkinavalvonnan yhteistyötä kehitettiin mm. Tullin kanssa, systeemidynaamista mallintamista jatkettiin yhteistyössä sidosryhmien kanssa, 17 jäsenmaan markkinavalvontaviranomaisten kanssa selvitettiin LED-valonheittimien sähköturvallisuutta ja sähkömagneettista yhteensopivuutta. Rakennustuotteissa toteutettiin laaja ja näkyvä valmisbetonin laatuongelmiin keskittyvä valvonta- ja yhteistyöhanke.

Riskiperusteiset menettelyt kemikaalituotteiden valvonnan kohdentamisessa otettiin käyttöön. Yhteiseurooppalainen nanomateriaalien turvallisuutta koskeva monivuotinen hanke valmistui ja hankkeen tuloksena julkaistiin työkalupakki nanomateriaalien testaukseen ja riskien arviointiin. Kemikaalivalvontaa kehitettiin ja toteutettiin yhteistyössä sidosryhmien ja asiakkaiden kanssa. Kemikaalien neuvontapalvelut viesti aktiivisesti lainsäädännön velvoitteista toiminnanharjoittajille. Viestintä kohdistui erityisesti REACH 2018 rekisteröintimääräajan huomioimiseen. Kasvin suojeleaineiden kestävän käytön toimintaohjelmasta tehtiin väliarviointi ja päivitettiin ohjelmaa. Biosidien kestävän käytön käynnistämisestä valittiin riskiperusteisesti valmisteryhmät, joista toimenpiteiden suunnittelu aloitettiin.

Akkreditoinnin vaikuttavuus ja hyödynnettävyys vaatimustenmukaisuuden arviointitoiminnan osalta sekä säädelyllä että vapaaehtoisella sektorilla kasvoi. Arviointipalvelujen toimitusaikataulujen lyhentämiseksi lisättiin henkilöresursseja ja pilotoitiin LEAN-menetelmiä. Toiminnan kansainvälisen vertaisarvioinnin tuloksena FINAS pysyi akkreditointielinten kansainvälisissä monenkeskisissä sopimuksissa.

Tukes jatkoi vuonna 2017 aktiivista ja monikanavaista viestintää kuluttajille ja ammattilaiskohderyhmille. Uutisten näkyvyys digitaalisessa mediassa kasvoi merkittävästi edellisvuodesta. Uutisoinnin sävy oli neutraalia tai positiivista, negatiivista julkisuutta ei esiintynyt. Suomen itsenäisyyden juhlavuotena toteutettiin Turvallisuus 100+-sarja. Viestinnässä korostettiin uuden strategian teemoja, erityisesti yritysten vastuuta tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä tuotiin esiin viranomaisvalvonnan pistokoemaisuutta. Toimintavuonna aloitettiin Tukesin verkkosivujen uudistus.

Sosiaalisen median kanavien yleisömäärät ja keskustelut kasvoivat. Tukesin asiantuntijoita kannustettiin toimimaan työntekijälähettiläinä. Twitterin rinnalla otettiin käyttöön toimittajien ja asiantuntijoiden kohtaamiseen tarkoitettu Kuka-palvelu.

Tukesin tietojärjestelmien systemaattinen kehittäminen, jossa tavoitteena on yksittäisten tietojärjestelmien määrän vähentäminen, sähköisen asioinnin mahdollistaminen sekä palveluprosessien yhtenäistäminen ja digitalisointi edistyivät pääsääntöisesti hyvin. Eräiden kehittämishankkeiden (toiminnanharjoittaja ja laitteistorekisterin (TOLA) sekä kemikaalituoterekisterin (Kefi) toteuttaminen ei toimittajista johtuvista syistä edennyt suunnitellusti, eikä Kefi -tieto ole vielä täysimääräisesti kaikkien viranomaisten käytössä. Tukesin ICT-strategian päivitystyön tuloksena valmistui Tukesin palvelujen digitalisointia koskeva kehittämisohjelma, Tukesin digipolku 2017 – 2020.

Vuoden 2017 kokonaisrahoitus oli 29,7 m€. Toiminnan tuotot olivat noin 8 m€, josta nettotuetta tuottoa noin 4,1 m€. Maksullisen toiminnan tuotot (3,9 m€) kasvoivat 0.6 m€. Henkilöstömenot olivat 15,5 m€.

Tukes toimi strategiansa mukaisesti yhteistyön rakentajana ja uudistajana sekä oli mukana lainsäädännön kehittämisessä lukuisten työryhmien asiantuntijajäsenenä. Valvontamenettelyjä yhteensovitettiin ympäristöviranomaisen kanssa esimerkkinä Lupa- ja valvontaviraston käynnistymiseen liittyvät yhteistyöryhmät. Lisäksi viranomaisten valvontamenettelyjen laajempaa yhteensovittamista tehtiin osana hallitusohjelmaan liittyviä digitalisointihankkeita: Kemikaalitietojen digitaalinen hallinta (KemiDigi) ja TEMin lupa- ja ilmoitusmenettelyjen digitalisointi.

Asiakaskyselyllä selvitettiin strategian toimeenpanon onnistumista. Tulosten perusteella asiakkaat arvostavat Tukesin yhteistyöhalua, osaamista ja ammattitaitoa. Asiakkaat kokivat Tukesin onnistuneen hyvin tärkeinä pitämissään asioissa.

Toiminnan ulkoinen arviointi tehtiin soveltamalla julkisen sektorin yhteiseurooppalaista arviointimallia (CAF-malli). Havaituista kehittämiskohteista laaditaan strategiakauden mittainen toimeenpanosuunnitelma, jolla varmistetaan muutosten toteutuminen.

Henkilöstömäärä oli 259 htv, jossa kasvua 13 htv. Tulossopimuksen mukainen htv-kehys (268) alittui.

Vuoden 2016 työilmapiirin tulosten johdosta selvitetiin tarkemmin epäasiallisen kohtelun ja häirinnän laatua ja määrää. Vuoden 2017 työilmapiirikyselyn tulokset olivat valtion keskimääräistä tasoa. Tuloksia käsiteltiin laajasti organisaatiossa.

1.2 Tuloksellisuus

Tulosopimuksessa asetetut toiminnan tavoitteet saavutettiin. Käsittelyajat olivat pääosin tavoitteiden mukaisia ja toiminnan kustannusvastaavuus oli hyvä. Palvelujen digitalisointihankkeet eivät toteutuneet suunnittelussa aikataulussa. Asiakastyytyväisyys oli hyvä.

Toiminnan osa-alueet ovat tuotevalvonta, laitteistovalvonta, laitosvalvonta ja pätevyyden arviointi (FINAS-akkreditointipalvelu). Toimintaa suunnattiin toimijoiden vastuullisuuden edistämiseen. Valvontaa ja osallistumista lainsäädännön toimeenpanotehtäviin kohdennettiin riskiperusteisesti. Toimijoiden vastuullisuusmallin ja riskiperusteisen valvonnan kehitystyötä jatkettiin. Tuotevalvonta oli tavoitteiden mukaista. Merkittävänä haasteena koetaan nopeasti kasvavan verkkokaupan valvonta. Kemikaalituotevalvonnassa erityistä huolta aiheuttavien aineiden valmistus- ja maahantuontimäärät laskivat indikaattorien mukaan odotetusti. Laitteisto- ja laitosvalvonnassa toimijoiden riskienhallinta säilyi tavoitteiden mukaisena, suuronnettomuusvaarallisissa kohteissa riskienhallinta on hyvällä tasolla ja eniten parannettavaa on kemikaalimääriltään pienemmissä kohteissa. Laitteistojen lakisääteiset tarkastukset on pääosin tehty. Pätevyyden arviointipalvelut toteutettiin tavoitteiden mukaisesti. Asiakastyytyväisyyden parantamiseksi ja käsittelyaikojen lyhentämiseksi arviointiprosessia sujuvoitettiin.

Viestinnässä painotettiin viranomaisvalvonnan pistokoemaisuutta ja yritysten vastuuta tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä vastuuta laitosten turvallisesta käytöstä. Sosiaalisen median kanavien yleisömäärät kasvoivat.

Tutkimus- ja kehitystoimintaa kohdistettiin toimintaympäristön kannalta keskeisiin muutoksiin kuten kiertotalouden riskit, systeemiset riskit ja nanomateriaalien riskit. Kehitystyö jatkuu yhteistyössä kansallisten ja kansainvälisten tahojen kanssa.

Tukitoiminnoista suurin osuus muodostuu tuki- ja kehitysyksikön toiminnoista. Se tuottaa Tukesin peruspalvelut henkilöstö- ja erillisiin hallinnon tukitoimintoihin, talouden ylläpitoon ja suunnitteluun sekä tiedon käsittelyn perus- ja kehityspalvelut. Tietojärjestelmien uudistushankkeet etenivät epätasaisesti. Vaikeudet johtuivat erityisesti toimittajien osaamisvajasta, Valtorin palvelukyvystä sekä valtion yhteisten alusta- ja palveluratkaisujen viipeisyydestä.

Taloudellinen tilanne säilyi hyvänä. Henkilötyövuosia (htv) käytettiin 259 (246), joista tuotevalvontaan käytettiin 161 htv, laitteistovalvontaan 26 htv, laitosvalvontaan 47 htv ja toimijoiden pätevyyden arviointiin (FINAS) 25 htv. Htv-tavoite (268) alittui. Henkilöstön työtyytyväisyys säilyi hyvällä valtion keskimääräisellä tasolla. Palkkakilpailukyvyyn heikkeneminen vaikeutti rekrytointia.

Yhteinen tavoite: Digitaalisuuden edistäminen (mm. digitalisoidaan julkiset palvelut ja rakennetaan digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristö) (DIGI, KH1)

Tavoite 3: Lupa-, päätös- ja ilmoitusprosessit digitalisoidaan (DIGI, KH2) (TAE)

	2015	2016	2017	2017
	tot	tot	tav	tot
Sähköistämisaste, %	35	45	70	15 ¹

¹ Palveluprosessin digitalisointimittaria on muutettu kattamaan koko palvelu sähköisestä vireillepanosta, käsittelystä, päätöksen toimittamisesta asiakkaalle ja sähköiseen arkistoon

Yhteinen tavoite: Normien purku (mm. sujuvoitetaan lupa- ja valitusprosessit ja annetaan niitä koskeva palvelulupaus) (DIGI, KH 3)

Tavoite 4: Aktiivinen osallistuminen säädösten kehittämistarpeiden tunnistamiseen, kehittämiseen ja menettelyjen keventämiseen (DIGI, KH 3)

	2015	2016	2017	2017
	tot	tot	tav	tot
Ministeriöiden palaute osallistumisesta (arvosana 1-5)	-	4,4 ¹	3,5	-
Muutoksenhakumäärä (HaO ja KHO)	54	57		42
Tukesin päätösten ”pitävyys” muutoksenhaussa (asiaratkaisut), %	-	89		71

Tukes toimi aktiivisesti ministeriöiden apuna osallistumalla:

- henkilösuojain- sekä kaasulaiteasetuksen kansallisen toimeenpanon valmisteluun
- TEMin työryhmään, jonka tehtävänä oli tarkastella kemikaaliturvallisuuslain muutostarpeita verrattuna lainvastaisen toiminnan uhkakuviin
- turvallisuustekniikan neuvottelukunnan (TENK) arviointiin kemikaaliturvallisuus- ja painelaitelain muutostarpeista
- YM:n työryhmään, joka valmisteli ehdotusta hallituksen esitykseksi ympäristöllisten menettelyjen yhdistämisestä
- kemikaali- ja kasvinsuojelulainelainsäädännöstä vastaavien ministeriöiden (MMM, STM, TEM, YM) kansallisten ja EU-säädösten valmistelu-, muutos- ja mukauttamistyöhön sekä suomen kielen käännösten tarkastamiseen (esim. EU:n REACH-, CLP- ja kosmetiikka-asetusten muutokset, tieteelliset kriteerit hormonitoimintaa häiritseville biosideille ja kasvinsuojeluaaineille, kemikaalilain muutos, MMM:n asetus kasvinsuojeluaaineiden levitysvälineiden testauksesta).
- EU:n komission toteuttamaan kemikaali- ja kasvinsuojeluainesäädösten toimivuuden arviointiin (Refit, EU:n paremman sääntelyn agenda)

Muutoksenhakujen määrä väheni. Kaivoslain soveltamista koskevia muutoksenhakuja oli edelleen vireillä. Näiden osalta odotetaan korkeimman hallinto-oikeuden linjaratkaisuja. Tukesin päätökset pysyivät pääosin. Puutteita oli menettelytavoissa.

Kehitystyöhön ja muutoksenhakuihin käytetty työaika

htv	2015	2016	2017
	tot	tot	tot
Neuvottelukunta	0,8	0,7	0,6
Lainsäädännön kehittäminen	1,2	1,5	0,2
Muutoksenhaku	0,9	0,8	0,4

¹ Tukes sidosryhmätyytyväisyyskysely 2016, asteikko 1 (heikko)-5 (erinomainen), vastaajaryhmä: ministeriö (N=20).

Säädösvalmisteluun, neuvottelukuntatyöhön ja muutostenhakujen käsittelyyn käytettiin henkilöstöresursseja yhteensä noin 1,2 htv. Tukes toimi aloitteellisesti neuvottelukunnissa. Työajan seurantatiedot perustuvat Kieku -järjestelmän tietoihin: työajan kohdentaminen on vielä puutteellista.

Tavoite 5: Markkinoille tulevat tuotteet ja palvelut ovat turvallisia ja vaatimustenmukaisia. (Ei sisällä kemikaalituotteita) (TAE)

	2016 tot	2017 tav	2017 tot
Mittari 1: Luvat, ilmoitukset, rekisteröinnit ja tarkastukset (asiakaslähtöinen)	700	960	981
Mittari 2a: Riskiperusteisesti suunnatut valvontakäynnit (markkinavalvonta)	2 786	2 065	3 127
Mittari 2b: Riskiperusteisesti suunnatut valvontatapaukset (markkinavalvonta)	1 582	1 405	1 654

Tuotevalvonta oli aktiivista ja suunnitelmien mukaista. Sähkötuotteiden toimenpiteiden määrä ylitti tavoitteen. Mittauslaitteiden käytön valvonnan toimenpiteiden määrä ylitti myös tavoitteen kauppojen vaakoja koskeneen viestintä- ja valvontakampanjan takia. Mittauslaitteiden valvonnan uuden tietojärjestelmän käyttöönotto tehosti valvontatulosten seuranta- ja raportointia. Kenttävalvontaa, valvontaprojekteja sekä puutteisiin ja ilmiintoihin reagoitua tehtiin valvonnan riskiperusteisten suunnitelmien mukaisesti. Riskiperusteinen valvonta kohdistettiin turvallisuuden kannalta olennaiseen ja valvonnan osuvuus oli hyvä.

Tukes osallistui useaan EU-rahoitteiseen jäsenvaltioiden yhteiseen markkinavalvontaprojektiin sekä veti laajaa komission rahoittamaa LED-valonheittimiin kohdistuvaa projektia (JA2015 EMC/LVD - LED Floodlights). Projektissa oli mukana 17 EU/EFTA maata ja 20 eri viranomaista. Testatuista 82 led-valonheittimestä kaksi täytti molempien lainsäädäntöjen tekniset ja hallinnolliset vaatimukset. Projektin seurauksena 47 % testatuista led-valonheittimistä vedettiin pois EU-markkinoilta ja vain 10 % testatuista tuotteista todettiin vaatimustenmukaisiksi.

Rakennustuotteiden vaatimustenmukaisuutta selvitettiin laajassa testausohjelmassa vuosina 2016 – 2017. Ohjelma koski 17 erilaista rakennustuoteryhmää. Hankkeen tuloksena saatiin kokonaiskuva markkinoilla olevien rakennustuotteiden vaatimustenmukaisuudesta. Tulosten perustella tilanne näyttää hyvältä. Tuloksia hyödynnetään markkinavalvonnan kehittämisessä. Valmisteon laatuongelmiin löydettiin useita syitä Tukesin, rakennusvalvonnan ja betonteollisuuden yhteisselvityksessä ja rakennusteollisuuden omissa selvityksissä.

Kuluttajapalveluiden turvallisuuden valvonta saatiin suunniteltuun laajuuteen vuonna 2017 ja valvontatavoitteet saavutettiin. Valvonnassa edistettiin uutta turvallisuusjohtamiseen perustuvaa valvontamallia. Ministeriöiden, muiden viranomaisten, lajiliittojen ja sidosryhmien kanssa tehtiin aktiivista yhteistyötä. Sidosryhmille ja toiminnanharjoittajille viestittiin kuluttajapalveluiden valvonnan keskittämisestä ja uusista valvontamenettelyistä. Kuluttajatuotteiden valvonnassa jatkettiin toiminnanharjoittajan omavalvonnan ja turvallisuusjohtamisen menettelyiden kehittämistä.

Tuotevalvonnan vaikuttavuutta kuvaavan, eri säädösalueet kattavan markkinavalvonnan vaikuttavuusindikaattori saatiin luonnosvaiheeseen. Tuotevalvonnan toimintaympäristössä tapahtuu runsaasti muutoksia, joten kehittämistä jatkettiin markkinavalvonnan systeemidynaamisella mallintamisella. Eri säädösalueiden tuotevalvontamenettelyjen yhdenmukaistamista jatkettiin.

Tavoite 6: Kemikaalit ovat käytössä turvallisia, ihmisille ja ympäristölle, lyhyellä ja pitkällä aikavälillä (TAE)

	2016	2017	2017
	tot	tav	tot
Mittari 1: Luvat, ilmoitukset ja rekisteröinnit (asiakaslähtöinen)	38 472	25 555	25 055
Mittari 2: Riskiperusteisesti suunnatut valvontakäynnit ja -tapaukset (markkinavalvonta)	2 016	1 400	1 886

Tukesin aktiivinen osallistuminen ECHA:n ja EFSA:n komiteoiden ja asiantuntijaryhmien työskentelyyn edisti lainsäädännön yhdenmukaista toimeenpanoa EU-alueella. Toimeenpanotyössä vaikutettiin haitallisimpien aineiden riskien hallintaan. Valmisteltiin Suomen ensimmäinen ehdotus EU:n kemikaalivirastolle aineen tunnistamista erityistä huolta aiheuttavaksi aineeksi. Kemikaaleihin liittyviä asiakaslähtöisiä lupia, ilmoituksia ja rekisteröintejä sekä EU-tason riskinarviointeja käsiteltiin noin 25 000, joista kasvinsuojeluinventuureja oli noin 10 000 ja laajoja EU-riskinarviointeja kymmenen. REACH aineen arviointiohjelmassa (CORAP) olleiden kahden aineen arviointityöt saatettiin loppuun. Neljän vaarallisen aineen yhdenmukaistettua luokitusehdotusta koskevien asiakirja-aineistojen valmistelut toteutuivat suunnitellusti, joista kaksi ehdotusta toimitettiin ECHAlle asetuksen edellyttämää päätöksentekoa varten. Kemikaali-ilmoituksia rekisteröitiin 700 kpl arvioitua enemmän, yhteensä 12 700 kpl.

EU:n kasvinsuojeluaineasetusten mukaisen arviointityön osaamista ja toimintatapoja kehitettiin käsittelyaikojen lyhentämiseksi. Biosidi- ja kasvinsuojeluainesäädösten toimeenpanon sekä Brexit-valmistelujen edetessä Tukes sai yrityksiltä kyselyjä toimia arvioivana jäsenmaana tehoaineiden ja valmisteiden riskinarvioinnissa. Vain pieneen osaan kyselyitä voitiin vastata myönteisesti. Kysyntään vastaamiseksi aloitettiin arviointitoimeksiantojen käsittely nettobudjetoituna toimintana (2 henkilötyövuotta). Järjestelyllä pyritään turvaamaan myös toksikologisen osaamisen säilyminen Suomessa. Tarkoituksena on laajentaa nettobudjetoitua kahdella lisähenkilöllä vuonna 2018.

Kasvinsuojeluaineiden kestävä käytön toimintaohjelmasta tehtiin väliarviointi ja aloitettiin uuden ohjelman päivittäminen. Biosidien osalta tarkasteltiin kestävä käyttöä ja valittiin riskiperusteisesti valmisteryhmät, joihin ensivaiheessa kohdennetaan toimenpiteitä.

Kemikaalisäädösten toimeenpanoon ja valvontaan kehitettiin riskimatriiseja. Markkinavalvonnassa valvottiin riskiperusteisesti mm. CLP-asetuksen luokitus- ja merkintävelvoitteiden toteutumista, kosmetiikkaa, vaarallisia aineita sähkölaitteissa ja pakkauksissa, kasvinsuojeluaineiden ja biosidien lupien noudattamista. Valvontaa kohdennettiin aiempia vuosia enemmän erityisesti kosmeettisiin valmisteisiin ja rakennuskemikaaleihin.

Kemikaalien markkinavalvonnan kohteena oli noin 1 440 tuotetta, johon sisällytettiin sähkölaitteiden ja pakkausten kemikaalit. Valvontakäyntejä tehtiin noin 580. Myyntikielto- tai markkinoilta poistopäätöksiä tehtiin noin 50 ja palautusmenettelyä sovellettiin 10 tapauksessa. Suurimassa osassa markkinavalvontatapauksista toiminnanharjoittaja ryhtyi vapaaehtoisesti korjaamaan havaittuja puutteita. Osallistuttiin EU:n tai Pohjoismaiden yhteisiin kemikaalien valvontahankkeisiin (esim. verkkokauppa, REACH-rajoitukset, rakennuskemikaalit ja altistumisskenaariot).

1.3 Vaikuttavuus

Tavoite 1a: Tuotteiden vaatimustenmukaisuus pysyy vähintään ennallaan ja henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahingot vähenevät (TAE)

	2015 tot	2016 tot	2017 tav	2017 tot
Markkinavalvonnassa vakavasti puutteelliseksi osoittautuneiden tuotteiden prosenttiosuuden viiden vuoden keskiarvo (%)	18,8	19,8	<19	20,1

Markkinoilla olevien tuotteiden turvallisuustasossa ei todettu merkittäviä muutoksia. Huolta aiheuttavat yksittäiset sähkötuoteryhmät kuten LED-valaisimet, laturit ja litium -akut.

Haasteena valvonnalle on uusien tuotteiden ja teknologioiden nopea tulo markkinoille. Esimerkiksi litiumioniakkuteknologian koko elinkaaren turvallisuustekijöitä selvitettiin. Myös uudet kaupankäyntitavat, kuten kansainvälinen verkkokauppa, asettavat valvonnalle uusia haasteita. Hallinnollisia menettelyitä vaatimustenvastaisiin tuotteisiin ei ole mahdollista kohdistaa muissa maissa toimiviin verkkokauppatoimijoihin ja kuluttajilla on suuri luottamus siihen, että viranomaiset ovat varmistaneet myynnissä olevien tuotteiden turvallisuuden ennakoita. Kuluttajille viestitettiin aktiivisesti kolmansissa maissa oleviin verkkokauppoihin liittyvistä tuoteturvallisuusriskeistä ja valvontaongelmista. Teollisuuskäyttöön tarkoitettujen tuotteiden vaatimustenmukaisuuden varmistamisessa ilmoitetuilla laitoksilla on suuri merkitys. Näissä tuotteissa ei havaittu merkittäviä turvallisuuspuutteita.

Kuluttajapalveluvalvonnassa havaittiin, että toiminnanharjoittajat eivät tunne kuluttajaturvallisuuslakia ja siihen liittyviä turvallisuusvelvoitteitaan riittävästi. Erityisesti uusien palvelutyyppeiden turvallisuuden hallinnassa on ongelmia, koska palvelun tarjoajilla ei vielä ole useinkaan apunaan soveltuvia standardeja tai muita teknisiä vaatimuksia, joiden avulla he voisivat määrittää riittävän turvallisuustason. Uusien palvelutyyppeiden valvonnan lisäksi Tukes kutsui saman alan toimijoita yhteisiin keskustelutilaisuuksiin.

Tavoite 1b: Vaarallisimpien kemikaalien riskit terveydelle ja ympäristölle ovat hallinnassa ja vähenevät

	2015 tot	2016 tot	2017 tav	2017 tot
Valittujen erityistä huolta aiheuttavien aineiden valmistus- ja maahantuontimäärät (tonnia) (lähtövuosi 2007 – 6,33 tn), vuotuinen lasku (%)	-65	-64	-30	-24

Vaarallisten kemikaalien riskejä terveydelle ja ympäristölle seurataan erityistä huolta aiheuttavien aineiden, neljän ftalaatin ja kuuden nonyylifenolietoksyylaattiyhdisteen¹, valmistus- ja maahantuontimäärillä. Aineiden määrät ovat pienentyneet kymmenessä vuodessa 1200 tonnista alle

¹ Mittariin sisältyy Suomen kannalta merkityksellisiä aineita, joiden seuranta toimii indikaattorina muillekin SVHC-aineille. Jos niiden määrä vähenee, on oletettavaa, että muidenkin määrä vähenee. Kuvaa REACH-proessin toimivuutta. Ftalaatit ovat ihmiselle lisääntymisvaarallisia ja nonyylifenolietoksyylaatit ovat hormonitoimintaa häiritseviä REACH-asetuksella säänneltyjä aineita (esim. rajoitukset ja luvanvaraisuus).

viiteen tonniin vuoden 2016 rekisteritiedon mukaan (vuoden 2017 määrätieto saadaan keväällä 2018). Hallinnollisten menettelyjen tarkoitus on rajoittaa vaarallisten aineiden käyttöä ja löytää niille vähemmän haitallisia korvaajia.

Tavoite 1c: Laitteistojen ja laitosten tekninen turvallisuus paranee ja henkilö-, ympäristö- sekä omaisuusvahingot vähenevät

	2015	2016	2017	2017
	tot	tot	tav	tot
Toimialueella* kuolemaan johtaneiden onnettomuuksien lukumäärä (lkm/v ja 5 vuoden liukuva keskiarvo)	6 (4)	4 (5)	-	4 (5)
Sähköpalokuolemien lukumäärä (lkm/v ja 5 vuoden liukuva keskiarvo)	16 (15)	21 (17)	<15	7 (16)
Vakavien kemikaalivuotojen määrä (kpl) kemikaalien laajamittaisessa teollisessa käsittelyssä	4	6	-	4

*Kemikaalien teollinen varastointi ja käyttö, nestekaasu, maakaasu, kaivokset, räjähteet, ilitulitteet, VAK, painelaitteet, hissit ja liukuportaat, sähkötapaturmat.

Tukesin valvomilla toimialoilla sattuu vuosittain vakavia, kuolemaan johtaneita onnettomuuksia ja tapaturmia sekä ympäristö- ja taloudellisia vahinkoja. Vakavien, kuolemaan johtaneiden onnettomuuksien määrä pysyi pienenä. Sähköpaloissa menehtyneitä oli aiempaan vuosiin vähemmän. Vuosittaiseen vaihteluun vaikuttaa yksittäisissä paloissa menehtyneiden määrä. Tämän lisäksi kaksi henkilöä kuoli sähkötapaturmassa. Molemmat kuolemantapaukset sattuivat ilmajohtojen läheisyydessä työskennellessä. Kaksi henkilöä kuoli kaatuessaan liukuportaissa.

Toimintavuonna valmistui kaksi onnettomuustutkintaa: paperitehtaan hajukaasujärjestelmässä sattunut räjähdys ja maanalaisessa kaivoksessa kuolemaan johtanut kaivinkoneen putoamisonnettomuus. Onnettomuustutkintojen tuloksista oppimista tehostettiin videoviestinnällä. Pigmenttitehtaan vakavassa suurpalossa vältyttiin henkilövahingoilta. Onnettomuuden taloudelliset seuraamukset olivat laajoja, koska tehtaan valmistama titaanioksidi on tärkeä lisäaine maali-, paperi- ja muoviteollisuudelle.

Kuluttajapalveluissa sekä kuluttajatuotteiden ja kemikaalien käytössä tapahtuu vuosittain vakavia onnettomuuksia, toimintavuonna onnettomuustietojen keruuta laajennettiin näihin toimintoihin. Kemikaalituoteonnettomuuksista ja -vaaratilanteista ei Tukesilla ole onnettomuustilastoja, lukuun ottamatta metanolista ja etyleeniglykolista aiheutuneita kuolemia. Näiden väärinkäyttöön päihteenä liittyy useita myrkytyksiä ja yli 10 kuolemantapausta vuosittain. Lisätietoja Tukesin toimialoilla sattuneista onnettomuuksista vuosina 2013 - 2017 on liitteessä 1.

Tavoite 1d: Yritysten riskienhallinta on hyväksyttävällä tasolla (TAE)

	2015	2016	2017	2017
	tot	tot	tav	tot
Kemikaali- ja räjähdetuotantolaitoksien, joissa riskienhallinta on hyväksyttävällä tasolla, osuus valvontakohteista, (%)	61	64	64	65

Turvallisuusriskien hallinta ja onnettomuuksien ehkäisy edellyttävät yrityksiltä vastuullista toimintaa, turvallisia toimintatapoja ja toimivia riskienhallintamenettelyjä. Vastuuttomasta toiminnasta kertoo toimintatavoiltaan huonojen laitosten määrä. Valvontahavaintojen perusteella prosessiteollisuuden riskienhallintamenettelyt ovat hyvällä tasolla ja toimintatavoiltaan merkittävästi puutteellisten tuotantolaitosten määrä on vähäinen. Tukes arvioi tuotantolaitosten menettelyitä ja laitosten teknistä kuntoa valvontakäynneillä, näiden valvontahavaintojen perusteella turvallisuus on kehittynyt myönteisesti.

Turvallisuuden varmistamisessa on tärkeää, että lainsäädännön edellyttämät määräaikaistarkastukset painelaite-, sähkö-, hissi- ja nestekaasukohteille tilataan tarkastuslaitoksilta. Tarkastukset on teetetty pääsääntöisesti kattavasti, mutta nestekaasutarkastusten teettämisessä on puutteita. Asiaan on puututtu ja tilanne on parantunut.

Tavoite 2: Akkreditointipalvelut ovat kansainvälisesti hyväksytyjä ja edesauttavat elinkeinon elinvoimaisuutta, (KIKY, KH1)

	2015	2016	2017	2017
	tot	tot	tav	tot
FINAS pysyy kansainvälisissä MLA-sopimuksissa (vertaisarvioinnin ja osallistumisen tulos), kyllä/ei,	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä

Akkreditoinnin vaikuttavuus ja hyödynnettävyys vaatimustenmukaisuuden arviointitoiminnan osalta sekä säädelyllä että vapaaehtoisella sektorilla lisääntyi edelleen. Keväällä 2017 saatiin päätökseen edellisenä vuonna aloitettu FINASin toiminnan kansainvälinen EA:n vertaisarviointi (EA/European co-operation for accreditation). Vertaisarvioinnin lopputulos vahvistettiin EA:ssa huhtikuussa 2017. FINAS täyttää sitä koskevat vaatimukset ja pysyy kansainvälisissä monenkeskisissä (MLA) sopimuksissa. Kertomusvuonna MLA-sopimusta laajennettiin siten, että myös vertailumittausten järjestäjien akkreditointi kuuluu MLA-sopimukseen.

1.4 Toiminnallinen tehokkuus

1.4.1 Toiminnan tuottavuus ja taloudellisuus

Tuottavuutta ja taloudellisuutta seurataan suurimpien, pääosan Tukesin toiminnasta kattavien suoriteryhmiä osalta.

Mittareiden laskenta vakiintuu vähitellen, kun uudesta laskentajärjestelmästä (KIEKU) saatavan tiedon hyödynnettävyys paranee. Vuosi 2017 oli toinen KIEKU-vuosi, jolloin kustannuksia ja tehollista työaikaa oli mahdollista tarkastella toiminto-, lainsäädäntö-, projekti-, tulosityksikkö- ja suoritetasolla. Huolimatta siitä, että työajan kohdentaminen tarkentuu ja vakiintuu jatkossa, pitkän aikavälin tarkastelussa havaitaan toistuva suurten tuoteryhmien vuotuinen vaihtelu.

Vuoden 2017 osalta kaivostoiminnan suoritemäärät kaksinkertaistuivat edellisvuoteen verrattuna. Biosidi- ja kasvinuojeluainearviointien sekä päätösten kuin myös turvallisuus- ja pelastussuunnitelmien käsittelyn työmäärää on haasteellista arvioida ennakkoon. Työmäärät vaihtelevat merkittävästi mm. hakemusten laajuudesta ja laadusta johtuen.

Akkreditoinnit on otettu mukaan vuosivertailuun ja tiedot koottu kahden vuoden ajalta. Taloudellisuuden ja tuottavuuden mittarit heikkenivät FINASin henkilöstön vaihtuvuuden ja rekrytointiva-

jeen sekä tietoteknisten ongelmien vuoksi. Mittareissa näkyy valmiiksi saatujen akkreditointipäätösten vähentyminen edellisvuoden 268:sta kertomusvuoden 245:en, mihin vaikutti myös asiakaskunnan uudelleen järjestäytyminen (ks. tavoite 8).

Tuottavuudelle ja taloudellisuudelle ei ole asetettu välittömiä tavoitteita. Tuottavuuden ja taloudellisuuden tunnuslukujen odotetaan paranevan, kun Tukesin strategian mukaiset toimenpiteet palvelujen digitalisoinnissa etenevät.

Taloudellisuus¹⁾ (€/kpl)	2014 tot	2015 tot	2016 tot	2017 tot
<i>Taloudellisuus parantunut edellisvuoteen verrattuna</i>				
-turvallisuusselvitys ja pelastussuunnitelma	776	792	1 637	1 379
-luvut ja ilmoitukset	87	65	135	127
-kaivostoiminnan päätökset	1 571	2 385	2 504	2 183
-kuluttajaturvallisuus, tavaravalvonnan käsitellyt tapaukset	160	168	281	242
<i>Taloudellisuus heikentynyt edellisvuoteen verrattuna</i>				
-kemikaalituoterekisteri-ilmoitus	52	50	47	55
-mittauslaitteiden ja jalometallituotteiden valvonta	99	46	41	72
-pätevyyskoe	50	40	63	87
-biosidi- ja kasvinsuojeluinäpäätökset	1 346	913	2 193	3 577
-sähkötuotteiden valvonta	328	350	229	460
-akkreditoinnit			8 399	10 010

¹⁾ Panos (€) sisältää välittömät kustannukset sekä osuuden yhteiskustannuksista

Tuottavuus¹⁾ (kpl/htp)	2014 tot	2015 tot	2016 tot	2017 tot
<i>Tuottavuus parantunut edellisvuoteen verrattuna</i>				
-luvut ja ilmoitukset	5	6,7	5,0	5,7
-turvallisuusselvitys ja pelastussuunnitelma	0,6	0,6	0,4	0,5
-kuluttajaturvallisuus, tavaravalvonnan käsitellyt tapaukset	3,4	3,2	2,0	2,9
-kaivostoiminnan päätökset	0,3	0,2	0,2	0,3
<i>Tuottavuus heikentynyt edellisvuoteen verrattuna</i>				
-pätevyyskoe	7,4	11	7,1	5,2
-biosidi- ja kasvinsuojeluinäpäätökset	0,4	0,5	0,3	0,2
-mittauslaitteiden ja jalometallituotteiden valvonta	7,4	11,2	7,3	5,2
-kemikaalituoterekisteri-ilmoitus	10,6	10,4	10,7	9,6
-sähkötuotteiden valvonta	2,2	2,2	7,3	2,2
-akkreditoinnit			0,2	0,1

¹⁾ Panos (€) sisältää välittömät kustannukset sekä osuuden yhteiskustannuksista

Kustannusten kehitys

Toiminnan kustannukset olivat yhteensä 24,7 m€. Lisäystä edelliseen vuoteen 1,2 m€. Kustannusten kasvua nopeutti toisaalta laaja rakennustuotevalvonnan testausohjelma ja kuluttajapalveluiden henkilöstömäärän kasvu aloitusvuoden 2016 tasosta 11 htv:een.

Tukesin kustannukset ja henkilötyövuosien jakauma toiminta-alueittain ja ydintoiminnoittain on esitytetty taulukoissa 1 ja 2.

Taulukko 1: Henkilötyövuosien (htv) ja kustannusten jakautuminen toiminta-alueittain vuosina 2015-2017 (Tukipalveluiden htv:t jyvitetty toiminta-alueille)

	2015				2016				2017			
	htv	1 000 €	osuus kust.%	muutos kust. %	htv	1 000 €	osuus kust.%	muutos kust. %	htv	1 000 €	osuus kust.%	muutos kust. %
Tuote	151	13 620	61	-7	151	14 302	61	5	161	15 218	62	6
Laitteisto	23	1 975	9	-4	29	2 119	9	7	26	2 350	10	11
Laitos	41	3 866	17	-14	40	3 835	16	-1	47	3 926	16	2
FINAS	24	3 050	14		25	3 266	14	7	25	3 191	13	-2
Yhteensä	239	22 511	100	6	246	23 521	100	4	259	24 685	100	5

Tukesin ydintoiminnot jakautuvat valvontaan, viestintään ja T&K-toimintaan.

Taulukko 2: Henkilötyövuosien (htv) ja kustannusten jakautuminen ydintoiminnoittain vuosina 2015-2017 (Poissaoloajan ja tukitoimintojen htv:t jyvitetty ydintoiminnoille)

	2015				2016				2017			
	htv	1 000 €	osuus kust.%	muutos kust. %	htv	1 000 €	osuus kust.%	muutos kust. %	htv	1 000 €	osuus kust.%	muutos kust. %
Valvonta ja akkreditointi	195	18 525	82	13	189	17 202	73	-7	208	19 838	80	15
Tutkimus ja kehittäminen	29	2 558	11	-12	32	3 945	17	54	27	2 687	11	-32
Viestintä	15	1 429	6	-27	25	2 374	10	66	24	2 160	9	-9
Yhteensä	239	22 512	100	6	246	23 521	100	4	259	24 685	100	5

Toimintojen osalta strateginen tavoite jakaumasta (valvonta 70 %, T&K 20 % ja viestintä 10%) ei täysin toteutunut. Tähän vaikutti erityisesti se, että tietojärjestelmien kehittämishankkeet eivät edenneet suunnitellussa aikataulussa.

1.4.2 Maksullisen toiminnan ja yhteisrahoitteen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat

Tukesin julkisoikeudellisten suoritteiden tuloutus perustuu työ- ja elinkeinoministeriön asetukseen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista.

Tavoite (TAE): Maksulliselle toiminnan kustannusvastaavuus:

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus (%)	2017 tot	2017 tav	2016 tot	2015 tot
Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus	100	100	105	104

Maksulliselle toiminnan kokonaisuudelle asetettu tavoite saavutettiin. FINASin kustannusvastaavuus oli 97 %. Tukesin muiden substanssiyksiköiden yhteinen julkisoikeudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 102 %.

Kustannusten ja tuottojen vuotuinen jakotus vaihtelee ja mm. vuoden 2017 FINASin tuloutettavia myyntejä siirtyi n. 57 000 euroa laskutettavaksi vuoden 2018 tammikuussa. Tuottojen jakotuksen toteutuessa myös FINASin kustannusvastaavuus olisi ollut 100 %.

Kaivosvalvonnan keskimääräinen vuotuinen n. 400 000 euron tuloutus toteutui kaksinkertaisena, mikä nosti kustannusvastaavuuden tavoitetasoon.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

JULKISOIKEUDELLISET SUORITTEET	2017	2017	2016	2015
	tot	tav	tot	tot
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntitulot	6 965	6 180	6 293	6 696
Tuotot yhteensä	6 965	6 180	6 293	6 696
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	1	0
Henkilöstökustannukset	2 842	3 200	2 586	2 930
Vuokrat	12	0	10	0
Palvelujen ostot	955	900	1 099	1 434
Muut erilliskustannukset	217	200	0	0
Erilliskustannukset yhteensä	4 026	4 300	3 697	4 364
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	2 817	1 880	2 243	1 691
Poistot	114	0	34	62
Korot	0	0	0	0
Muut yhteiskustannukset	0	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	2 931	1 880	2 277	1 752
Kokonaiskustannukset yhteensä	6 957	6 180	5 974	6 116
KUSTANNUSVASTAAVUUS				
(tuotot-kustannukset)	8	0	319	580

Liiketaloudellisesti määriteltyjen maksujen tulokertymä oli yhteensä 68 000 € (76 000 € vuonna 2016).

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot vuonna 2017 olivat 57 000 € (25 000 euroa v. 2016).

1.5 Tuotokset ja laadunhallinta**1.5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet**

Toiminnalle asetetut määrälliset tavoitteet saavutettiin pääosin.

Tavoite 7: Laitokset ovat turvallisia ja tekniset palvelut luotettavia

	2016	2017	2017
	tot	tav	tot
Mittari 1: Luvat, ilmoitukset, rekisteröinnit ja tarkastukset (asiakaslähtöinen)	19 202	20 759	20 590
Mittari 2: Riskiperusteisesti suunnatut valvontakäynnit (Tukes-lähtöinen)	702	740	719
Mittari 3: Riskiperusteisesti suunnatut valvontatapaukset (Tukes-lähtöinen)	2 100	2 170	600

Tuotantolaitosten ja kaivosten valvontakäynnit kohdistettiin riskiperusteisesti ja ne toteutettiin suunnitellusti. Valvontakäyntien kokonaismäärä oli noin 700. Valvonnan avulla todennetaan johtamisjärjestelmän toimivuutta ja laitosten turvallista käyttöä. Tukesin luvanvaraisissa laitoksissa käydään 1-5 vuoden välein.

Valvonnan kohdistamisessa otetaan huomioon kohteen kemikaalien määrä ja vaarallisuus, valvontatulokset, kohteen turvallisuustilanne (tapahtuneet onnettomuudet) sekä kohteen tekninen turvallisuus (riskiluku). Riskiluku kuvaa kohteen sijaintia ja teknisiä ominaisuuksia, kuten tuotantolaitoksen tyyppiä, laitoksella mahdollisten onnettomuuksien vakavuutta, kohteen kemikaaleja sekä teknistä varautumista.

Riskiperusteisesti suunnattujen valvontatapausten tavoitteesta (mittari 3) jäätin, koska painelaitteiden määrääikaistarkastuksia koskevia valvontakyselyjä ei voitu toteuttaa viran täytön viivästymisen vuoksi.

Tavoite 8: Akkreditointipäätökset

	2016	2017	2017
	tot	tav	tot
Mittari: akkreditointi- ja muutospäätökset	268	245	241

Akkreditointi- ja muutospäätöksiä tehtiin tavoitteiden mukaisesti. Asiakaskunnassa tapahtuneet uudelleenjärjestelyt suuremmiksi toimijoiksi vähensivät jonkin verran akkreditointipäätösten kokonaistarvetta, mutta kasvattivat asiakkaiden kokoa. Tämä näkyi akkreditoitujen toimipaikkojen ja pätevyysalueessa olevien menetelmien määrässä. Uusia akkreditointipäätöksiä tehtiin 13 kappaletta. Muut päätökset olivat aiemmin akkreditoitujen toimielinten uudelleenakkreditoiteja (43 kappaletta) ja pätevyysalueiden muutoksia (pätevyysalueen laajennukset/menetelmien päivitykset, 185 kappaletta).

Tavoite 9: Lisätään kansalaisten ja yritysten tietoa turvallisuusriskeistä ja halua toimia vastuullisesti

	2016	2017	2017
	tot	tav	tot
Julkaistujen uutisten kokonaismäärä digitaalisessa uutismediassa	1 576	2300	2 256
Neuvontapalvelu ja muut yhteydenotot (kemikaalineuvonta, kpl)	994	600	1 095

Tukes jatkoi vuonna 2017 aktiivista ja monikanavaista viestintää kuluttajille ja ammattilaisille. Näkyviä viestintäteemoja vuoden aikana olivat mm. kolmansissa maissa sijaitsevat verkkokaupat ja niihin liittyvät turvallisuusriskit, yhteistyössä Tullin kanssa tehty valvontaprojekti verkkokaupasta tilattujen ilotulitteiden vaaroista ja rakennustuotteiden laaja testausohjelma. Viestinnässä korostettiin uuden strategian teemoja, erityisesti yritysten vastuuta tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä tuotiin esiin viranomaisvalvonnan pistokoemaisuutta. Tukesin uutisten näkyvyys digitaalisessa uutismediassa kasvoi merkittävästi edellisvuodesta (yhteensä 2 225 julkaistua uutista).

Teollisuusvalvonnan viestinnän vaikutusta lisättiin kohdentamalla tiedottamista teollisuuden, paine- ja mittauslaitteiden ja sähkölaitteistojen vastuuhenkilöille. Tiedotteiden, oppaiden ja se-

minaarien avulla viestittiin lainsäädäntöuudistuksista, kunnossapidon merkityksestä, pätevyysvaatimuksista, oikeudettomasta sähköurakoinnista. Nesteytetyn maakaasun turvallisuusasioista valmisteltiin opas yhteistyössä toimialan kanssa.

Kemikaalineuvontapalvelu oli aktiivista ja kyselyihin vastattiin tavoiteajassa. Neuvonta kohdistui REACH, CLP ja biosidiasetuksen velvoitteisiin ja toimeenpanoon. Yrityksiä tuettiin REACH2018-rekisteröinnin valmistelussa. Kansallisen kemikaaliviestintäsuunnitelman mukaisesti jatkettiin kaksivuotisen Rakentamisen kemikaalit -teeman viestintää. Kasvinsuojeluaineiden turvallisesta käytöstä viestimistä jatkettiin aktiivisesti. Erityisesti glyfosaatin hyväksymisestä viestittiin ajantasaisesti asian saaman suuren mielenkiinnon vuoksi. Aloitettiin kansallisen kemikaaliohjelman (KELO) viestintäsuunnitelman päivitystyö.

Uutisointi Tukesin toiminnasta oli neutraalia tai positiivista (yli 99 %), negatiivista julkisuutta ei juuri esiintynyt. Ajankohtaisviestinnässä julkaistiin 118 tiedotetta ja 120 verkkolehden juttua. Näistä 100 oli Suomen itsenäisyyden juhluvuoden Turvallisuus 100+-sarjan artikkeleita. Mediajalkeluun lähti 78 tiedotetta.

Sosiaalisen median kanavien yleisömäärä kasvoi ja vuorovaikutus lisääntyi. Tukesin asiantuntijoita kannustettiin toimimaan työntekijälähettilinä, Twitterin rinnalla otettiin käyttöön myös Kuka-palvelu. Joulukuu oli Tukesin omissa somekanavissa poikkeuksellisen vilkas. Joulukuun liittyviä kuluttajaturvallisuuksiteemoja nostettiin esiin virkatontun joulukalenterissa, jonka päivityksiä kommentoitiin lähes 2 000 kertaa. Myös ilotulitteiden turvallista käyttöä edistävä #Muistasuojalasitkampanja sai somessa paljon näkyvyyttä. Erityisesti ilotulitteesta näkönsä menettäneen nuoren naisen kertomus keräsi eri somekanavissa lähes 400 000 katselukertaa.

Tukesin verkkosivujen uudistus aloitettiin. Tavoitteena on uudistaa tukes.fi-verkkosivusto käyttäjälähtöiseksi ja pitkäikäiseksi palveluksi. Projekti on edennyt tavoitteiden mukaisesti ja uudet sivut avautuvat keväällä 2018.

1.5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Luvat, ilmoitukset ja rekisteröinnit käsiteltiin pääosin tavoiteajassa.

Tavoite 10: Valvonta on riskiperusteista ja tehokasta

	2016	2017	2017
	tot	tav	tot
Tavoiteajassa käsiteltyjen asioiden osuus, %.	89		91
Asiakastyytyväisyys (1-5)	-	3,9	4,0
FINASin asiakastyytyväisyys (1-5)	4,4	>4	4,4
Sidosryhmätyytyväisyys (1-5)	4,4	-	-
Yritykset kokevat tuotevalvonnan tehokkaana, (%) (TAE) ¹	90	90	92

Teollisuuslaitosten luvat ja ilmoitukset käsiteltiin asiakkaiden aikataulussa ja pääosin käsittelyaikatavoitteiden mukaisesti. Ilmoitusten käsittelyaika ylittyi, koska henkilöväjeiden vuoksi niiden käsittelyä priorisoitiin myöhemmin tehtäväksi. Maakaasualalla tehtiin isoja investointeja, missä

¹ Consumer Conditions Scoreboard (CCS), niiden vähittäismyyjien osuus, joiden mielestä viranomaiset valvovat aktiivisesti tuoteturvallisuuslainsäädännön noudattamista

luvanhakijan ja Tukesin ennakkoneuvotteluilla edistettiin kohteiden säädöstenmukaisuutta ja sujuvoitettiin lupakäsittelyä. Sähköurakointi- ja muut toimijoiden pätevyysarviointi-ilmoitukset käsiteltiin palvelulupauksen mukaisesti.

Biosidivalmisteiden luvat käsiteltiin tavoitteiden mukaisesti. Arviointien valmistelu ja niiden käsittely komiteoissa ja muissa EU-maiden ryhmissä työllistää yhä enemmän, koska biosidien ja kasvinsuojeluaineiden riskinarviointi edellyttää laajaa tieteellistä osaamista ja menetelmien tuntemusta. Lisäksi arviointityöhön kuuluu perusteellinen vertaisarviointi jäsenmaiden asiantuntijoiden kesken. Kasvinsuojeluaineissa resurssien kohdentaminen EU:lle tehtävien tehoaineiden riskinarviointeihin aiheutti viiveitä EU:n pohjoiselle vyöhykkeelle tehtävien valmisteiden riskinarvioinneissa sekä kasvinsuojeluinstrumenttien käsittelyssä, vaikkakin lupapäätöksiä tehtiin suunniteltua enemmän. Biosidien ja kasvinsuojeluaineiden koulutusten ja tutkinnon järjestäjien sekä kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajien luvat käsiteltiin tavoiteaikataulussa.

Asiakastyytyväisyys

Asiakastyytyväisyyttä seurataan joka toinen vuosi tehtävällä kyselyllä. Asiakaskysely kohdistui Tukesin strategiaan ja strategian toimeenpanon onnistumista kuvaaviin asioihin sekä välittömien asiakaskontaktien onnistumisen arviointiin. Kyselyn perusteella asiakkaat pitävät Tukesin toiminnassa tärkeimpinä toimivaa ja helppoa yhteistyötä henkilöstön kanssa, henkilöstön osaamista ja ammattitaitoa, sujuvaa asiointia sekä tehokasta ja ajallaan tapahtuvaa asioiden käsittelyä. Asiakkaat myös kokivat Tukesin pääosin onnistuneen heille tärkeimmissä asioissa (em. tekijöiden keskiarvo 4,1/5).

FINAS seuraa asiakastyytyväisyyttä säännöllisesti toimeksiantokohtaisesti ja kolmen vuoden välein toteutettavalla asiakaskyselyllä. Se toteutettiin edellisen kerran vuonna 2015. Toimeksiantokohtaisesti saatu asiakastyytyväisyys pysyi hyvällä tasolla. Joidenkin toimeksiantojen kohdalla FINAS ei pystynyt palvelemaan asiakkaita toimitusaikatavoitteen mukaisesti. Syitä analysoitiin ja toimenpiteitä tehtiin toimitusajoissa pysymiseksi ja niiden lyhentämiseksi. Vuonna 2017 FINASin toimintaa vaikeutti resurssivaje ja tietotekniset ongelmat. Akkreditointi- ja arviointiprosessin sujuvoittamiseksi kehitettiin esimerkiksi arviointien raportointikäytäntöjä ja aloitettiin Tukesin pilotina Lean-toimintamallin käyttöönotto.

Kuluttajapalveluvalvonnan asiakaspalautteen keräämiseksi ja vaikuttavuuden mittaamiseksi kehitettiin ja otettiin käyttöön digitaalinen palautetyökalu vuoden 2017 lopussa. Määrällistä ja laadullista asiakaspalautetta kerätään kaikista kuluttajapalveluiden turvallisuusjohtamistarkastuksista ja Tukesin järjestämistä koulutuksista. Palautteen perusteella asiakkaat olivat tyytyväisiä Tukesin valmentavaan tapaan tehdä kuluttajapalveluiden valvontaa.

Eurooppalaiset vähittäismyyjät kokevat Tukesin tuoteturvallisuuksäädösten valvonnan aktiivisena (EU: n= 28 ka. 76 %, Tukes 92 %).

Kehittäminen ja tutkimus

Säädösten kehittämistä ja toimeenpanoa koskevaa kansallista yhteistyötä tehtiin aktiivisesti mm. turvallisuustekniikan, sähköturvallisuuden, kuluttajaturvallisuuden, vaatimustenmukaisuuden, kasvinsuojelu- ja kemikaalineuvottelukunnissa ja akkreditointiasian valtuuskunnassa. Valvontayhteistyötä tehtiin AVI- ja ELY-keskusten sekä pelastuslaitosten kanssa. Teollisuusvalvonnan toimialueen säädösten toimivuutta ja kehittämistarpeita selvitettiin yhteistyössä elinkeinoelämän ja sidosryhmien kanssa osana turvallisuustekniikan neuvottelukunnan työtä.

Tuotevalvonnassa tehtiin aktiivista yhteistyötä EU-alueella, erityisesti eri tuotealueiden jäsenvaltioiden markkinavalvontaviranomaisten (Adco) ja Pohjoismaiden kesken. Osallistuttiin myös useaan jäsenvaltioiden väliseen yhteistyöprojektiin (Prosafe). Kemikaalivalvonnassa yhteistyötä tehtiin EU-komission, ECHA:n, ja EFSA:n kanssa sekä Pohjoismaisen ministerineuvoston kemikaaliryhmässä. Osallistututtiin myös OECD yhteistyöhön mm. testimenetelmien kehittämisen osalta. Teollisuusvalvonnassa toimittiin EU:n, ECE:n ja OECD:n toimielimien organisoimissa verkostoissa painelaite-, mittalaite-, hissi- ja kemikaaliturvallisuusalueilla. Räjähde- ja kaivostoimialalla yhteistyö on organisoitu kunkin maan viranomaisten kesken (IEC ja Euroopan kaivosviranomaisten kokous). Akkreditointitoiminnassa yhteistyötä tehtiin kansainvälisten sopimusten edellyttämällä tavalla.

Onnettomuustutkinnassa jatkettiin yhteistyötä ESReDA-verkoston Foresight in Safety -työryhmässä, jossa kehitetään suuronnettomuuksien ennaltaehkäisyyn liittyviä toimintatapoja. Tämän lisäksi otettiin osaa Euroopan komission tutkimuskeskuksen (JRC) vetämään benchmarking-projektiin, jossa vertaillaan eri onnettomuustutkimusmenetelmien hyödynnettävyyttä erilaisten onnettomuuksien analysoinnissa. Tukes jatkoi myös yhteistyötä YK:n (UNECE) teollisuusonnettomuuskonventiossa ja hyödynsi onnettomuuksiin liittyvää osaamistaan sammutusjätevesien hallintaan valmistelutyöryhmässä.

EU- tutkimusyhteistyössä Regulatory testing of Nanomaterials (NANoREG) -projektikonaisuus päätettiin ja siitä järjestettiin kansallinen seminaari, johon osallistui tutkimuslaitosten, teollisuuden että viranomaisten edustajia. Tukes osallistui Risk governance of industrial parks -hankkeen suunnitteluun ja hakuun, lisäksi osallistutaan BetterGeo -hankkeeseen sekä Joint Cross-Border EMC- and LVD market surveillance -projektiin. Lisäksi osallistuttiin Safëra-yhteistyöverkostoon ja -konsortion neljänteen hakukierrokseen.

Toteutettiin tutkimushanke litiumioni-akkujen turvallisuustekijöistä. Tulokset julkaistaan oppaina vuonna 2018. Aloitettiin myös tutkimushanke neonikotinoidi-peittäusaineiden korvaamisesta ja selvitys kiertotalouslaitosten uusista turvallisuusriskeistä.

Kansallisen kemikaaliohjelman toimeenpanoon liittyen toteutettiin hanke antifouling-aineiden kestävä käytön periaatteiksi. Osallistuttiin myös yhteispohjoismaiseen CHANGE-hankkeen ohjausryhmään, jossa selvitetään antifouling-aineiden ympäristöriskejä Itämerellä. Ympäristöministeriön rahoittaman tehtiin selvitystyö ja valvontahanke kierrätysmuovituotteiden haitallisista aineista (SVHC-aineet).

Toiminnan kehittäminen kohdistui systeemiajattelun ja toiminnan riskiperusteiseen syventämiseen mm. kehittämällä markkinavalvonnan systeemidynaamista mallinnusta ja indikaattoreita sekä ottamalla käyttöön ja kehittämällä riskiperusteisia toimintamalleja. Valvonnan toimintatapojen yhtenäistämistä ja yhdenmukaistamista sekä tietojen hyödyntämistä jatkettiin.

Toiminnan ulkoinen arviointi toteutettiin loppuvuodesta 2017. Arviointi perustui julkisen hallinnon yhteiseurooppalaiseen johtamisen ja laadunhallinnan (CAF) -malliin. Kokonaisuutena Tukesin johtaminen ja toimintatavat saivat 300-349/1000 pistettä. Arviointitulosten perusteella johtamisen kehittämisessä tulee painottaa organisaation tuloksellisuuden ja toimintatapojen jatkuvaa kehittämistä, toimintaympäristön muutosten, asiakkaiden ja sidosryhmien odotusten ennakoimista sekä innovaatioiden toteuttamista ja uuden oppimista.

Tukesin palvelujen ja toimintaprosessien digitalisointia koskeva kehittämisohjelma (Tukesin digipolku) valmistui ja sen toteuttaminen aloitettiin. Ohjelmassa on priorisoitu ja aikataulutettu Tukesin palveluprosessien digitalisointi, tuotantojärjestelmien uudistaminen ja yhteensovittaminen valtion yhteisten kehittämishankkeiden kanssa.

Kokonaisarkkitehtuurityötä jatkettiin osallistumalla työ- ja elinkeinoministeriön arkkitehtuurin kehitystyöhön ja aloittamalla oman kokonaisarkkitehtuurin tarkistus. Tukesin arkkitehtuurityö on edennyt aikataulun mukaisesti.

Tukes osallistui ministeriön koordinoimiin yhteisiin palvelujen digitalisointihankkeisiin, kuten Asiakastietovaranto (ATV) -hankkeeseen sekä Luvat ja valvonta -hankkeeseen (teollisuuslaitoksen muutosprojektin luvat ja kaivosluvat). Hanke koostuu yhteisestä CRM -osiosta ja Asiakastieto -osiosta (asiakasrekisteri ja tapahtumatieto). Tukes otti käyttöön asianhallinnassa asiakasrekisteri osan. Muilta osin kehitystyö jatkuu.

Hallituksen kärkihankkeisiin kuuluva kemikaalitiedon digitalisointi – KemiDigi -hanke kilpailutettiin ja toimittaja valittiin. Hanke etenee aikataulun mukaan.

Kemikaali-ilmoitusten rekisteröintihankkeessa koestettiin sähköisen asioinnin alustan toimintaa, johon kuuluu lomakepalvelu, sisäinen integraatioväylä, asianhallinta- ja tiedonohjausjärjestelmä, asiakastietovaranto ja Kefi -rekisteri. Alustaa käytetään Tukesin digihankkeissa.

Toiminnanharjoittaja ja laitteisto järjestelmän (Tola) digitalisointi viivästyi - toimittaja jouduttiin vaihtamaan tämän osaamis- ja resurssipuutteiden takia. Uuden toimittajan kanssa hanke etenee. Asianhallinnassa uudistettiin käyttöliittymä ja otettiin uusia ominaisuuksia käyttöön. Sähköisen allekirjoituksen käyttöönotto on viivästynyt. Raportointia ja tiedon analysointia kehitettiin tietojohdamisen tarpeisiin.

Tukes kytkeytyi tiiviimmin Valtorin palveluihin ottamalla käyttöön mm. Valtti työasemat, puhe- linpalvelut, Reitti tietoliikenneverkon ja videoneuvottelujärjestelmän Tampereella. Palvelinpalvelut siirrettiin Valtorille. Valtori hoiti myös Tampereen toimitilamuuton ja siihen liittyvät ICT -infra- siirrot. Siirtyminen Valtorin palveluihin on ollut viiveistä, kallista ja tuonut mukanaan palvelujen käyttökatkoja. Osittain näistä syistä johtuen digihankkeissa ollaan jäljessä aikataulusta.

1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tavoite 11-13: Henkilötyövuodet, henkilöstön työhyvinvointi sekä johtaminen paranee

	2015	2016	2017	2017
	tot	tot	tav	tot
Henkilötyövuodet (htv) (TAE)	246	246	268	259
Kokonaistyytyväisyys (TAE) (VM-Baro, asteikko 1-5)	3,6	3,6	3,5	3,6
Johtajuusindeksi, (VM-Baro, asteikko 1 - 5)	3,4	3,4	3,5	3,4

Henkilöstömäärää lisättiin suunnitellusti uusille tehtäväalueille. Kuluttajapalveluiden valvontaan rekrytoitiin tavoitteiden mukaisesti yhteensä 5 uutta henkilöä ja lisäksi vahvistettiin sisäistä tiedonhallinnan osaamista 3 rekrytoinnilla. Henkilötyövuosia käytettiin yhteensä 259 htv, mikä alitti asetetun htv-kehysten (268).

Henkilöstön kokonaistyytyväisyys (3,6) ja tyytyväisyys viraston johtamiseen (3,4) säilyivät aikaisempien vuosien tasolla. Tulokset vastaavat valtion organisaatioiden keskimääräistä tasoa.

Miesten osuus putosi vuosina 2011 ja 2015 toteutetuissa organisaatiomuutoksissa ja on niiden jälkeen ollut vähittäisessä kasvussa. Vuonna 2017 miesten osuus oli hieman yli kolmanneksen (36 %) henkilöstöstä. Samalla miesten ja naisten välinen ikäero on tasaantunut. Tukeslaisten keski-ikä on noin kaksi vuotta valtionhallinnon keski-ikää korkeampi. Suurin ikäluokka oli 55-64-vuotiaat, mutta alle 35-vuotiaiden ikäluokka kasvoi nopeimmin. Lähtövaihtuvuus pysyi edellisten vuosien tasolla.

Sairauspoissaoloja kertyi selvästi vähemmän kuin valtionhallinnossa keskimäärin. Sairauspoissaolojen määrä pysyi edellisvuosien tasolla. Valtaosa sairauspoissaoloista oli lyhyitä 1-3 päivän poissaoloja. Niiden osuus oli Tukesissa suurempi kuin valtionhallinnossa keskimäärin. Terveysprosentti, eli kokonaan ilman sairauspoissaoloja olleiden henkilöiden osuus, laski hieman ja oli alle valtionhallinnon keskitason. Tämän voi nähdä myös myönteisenä merkinä siitä, että toimintakulttuuri tukee sitä, että sairaana maltetaan jäädä kotiin.

Työterveyshuoltoon sekä työkunnan ja työtyytyväisyyden ylläpitoon käytetyt rahamäärät kasvoivat edellisvuosista. Molempien osalta Tukesin investoinnit ovat valtionhallinnon yläkvartiilissa. Etätyötä tehtiin runsaasti, ja kesäkuukausien aikana oli käytössä kokeilu, jossa henkilöstö voi halutessaan työskennellä muussa Tukesin toimipaikassa. Työterveyshuollon kanssa yhteistyössä toteutettiin tarkennettu kysely epäasiallisen kohtelun kokemuksista ja järjestettiin keskustelutilaisuus kyselyn tuloksista. Tampereen toimipaikassa siirryttiin työskentelemään monitilaympäristössä. Muutoksen vaikutuksia ja kehittämisehdotuksia kartoitettiin palautekyselyllä ja laadittiin työterveyshuollon työpaikkaselvitys uusista tiloista.

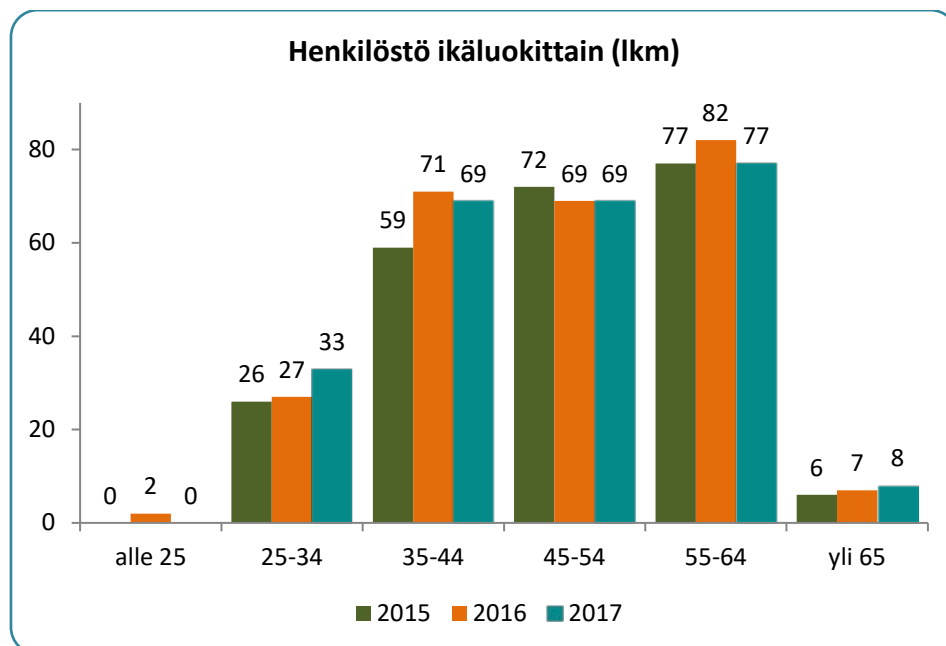
Henkisten voimavarojen hallintaan ja kehittämiseen liittyviä tunnuslukuja

Henkilöstörakenne	2015	2016	2017	muutos, %
Henkilömäärä, lkm	240	258	256	- 4,9
- miehet	79	87	93	6,9
- naiset	161	171	163	- 0,8
Keski-ikä, v	49,1	48,6	48,5	
- miehet	51,1	49,3	48,6	
- naiset	48,1	48,2	48,5	
Vakinaiset, lkm / %	221 / 92	229 / 89	227 / 89	
- miehet, lkm / %	77 / 35	80 / 35	80 / 35	
- naiset, lkm / %	144 / 65	149 / 65	147 / 65	
Määräaikaiset, lkm / %	19 / 8	29 / 11	29 / 11	
- miehet, lkm / %	2 / 11	7 / 24	13 / 45	
- naiset, lkm / %	17 / 89	22 / 76	16 / 55	
Kokoaikaiset, lkm / %	230 / 96	243 / 94	250 / 98	
- miehet, lkm / %	79 / 34	86 / 35	92 / 37	
- naiset, lkm / %	151 / 66	157 / 65	158 / 63	
Osa-aikaiset, lkm / %	10 / 4	15 / 6	6 / 2	
- miehet, lkm / %	0 / 0	1 / 7	1 / 17	
- naiset, lkm / %	10 / 100	14 / 93	5 / 83	

Työvoimakustannukset	2015	2016	2017	muutos, %
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta, %	74,5	80,0	80,5	
Tehdyn työajan palkkojen osuus työvoimakustannuksista, %	61,0	63,6	64,4	
Kokonaistyövoimakustannukset, milj. €/v	15,5	15,7	16,1	2,5
Välilliset työvoimakustannukset, milj. €/v	6,1	5,7	5,7	0,3
Välillisten työvoimakustannusten osuus tehdyn työajan palkoista, %	63,9	57,1	55,2	

Työhyvinvointi	2015	2016	2017
Sairauspoissaolot, pv/htv	7,3	8,1	7,7
Sairauspoissaolot, työpä / htv	5,7	6,8	6,0
Työkvyttömyyseläköityminen ¹ , %	0	0	0
Lähtövaihtuvuus, %	9,0	7,7	9,3
Tulovaihtuvuus, %	7,2	20,2	12,0
Työterveyshuolto, €/htv	570	510	723
Työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen, €/htv	477	600	682
Kokonaistyötyytyväisyys, naiset / miehet	N/A	3,5 / 3,6	3,5 / 3,6

¹ Työkvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden henkilöiden lukumäärän %-osuus edellisen vuoden lopun henkilöstöstä

Osaaminen	2014	2015	2016	2017
Koulutustasoindeksi	6,4	6,6	6,4	6,5
Koulutustasoindeksi, naiset/miehet		6,5/6,7	6,3/6,4	6,5/6,5
Koulutus, €/htv	2 262	1 583	2 385	2 320
Koulutus, työpö/htv	5,9	5,8	6,9	6,0

Osaamisen kehittäminen ja koulutus kohdistuivat substanssiosaamisen ja hallinnollisen osaamisen ylläpitoon sekä viestintä- ja vaikuttamistaitojen kehittämiseen. Arjen digitaidot -ohjelmaa jatkettiin, jotta uusia työvälineitä ja järjestelmiä osataan käyttää tehokkaasti. Systeemidynaamisen mallintamisen kehittämistä jatkettiin osana markkina- ja siihen liittyvien indikaattorien kehittämistä. FINASin asiakaspalvelun ja arviointiprosessin sujuvoittamiseksi käynnistettiin Lean-pilotti. Sisäisessä koulutuksessa painotus oli toimintatapojen uudistamisessa ja muutosten käytännön tukemisessa. Sisäistä koulutusta toteutettiin 0,5 päivän koulutuksina, mikä laskee koulutuspäivien kokonaismäärää. Koulutustapahtumien määrä kasvoi.

Henkilöstön arvo	2014	2015	2016	2017
Henkilöstön arvo, 1000 €	131 499	153 430	167 769	178 271

Tukes laatii vuosittain erillisen henkilöstötilinpäätöksen.

1.7 Tilinpäätösanalyysi

1.7.1 Rahoituksen rakenne

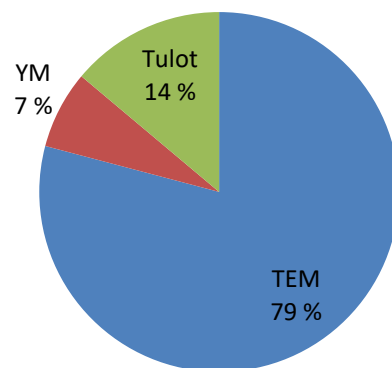
Tukes on osittain nettobudjetoitu virasto. Valtaosa rahoituksesta muodostuu talousarvioissa myönnetystä määrärahasta. Vuoden 2017 kokonaisrahoitus oli 29,7 m€.

Kokonaisrahoitus muodostui talousarviomäärärahasta, siirtyneistä määrärahoista, maksullisen ja yhteisrahoitteisen toiminnan tuloista sekä muiden hallinnonalojen osoittamista määrärahoista. Kokonaisrahoitus oli 2,1 m€ edellisvuotta suurempi. Tuottavuusmääräraha KemiDigi -hankkeelle kasvoi 0,6 m€ ja nettobudjetoitujen tulojen määrä 0,5 m€. Loppu, 1,1 m€ oli edelliseltä vuodelta siirtyneiden määrärahojen muutosta.

Taulukko 1: Kokonaisrahoitus ja rahoitusrakenne

Kokonaisrahoitus	2016	2017
Määrärahat		
Työ- ja elinkeinoministeriö	22,144	23,464
- Tukesin toimintamenot 2017	19,647	19,482
- TEMin tuottavuusraha	0,080	0,730
- ed. vuodelta siirtyneet	2,417	3,252
Ympäristöministeriö	1,755	2,077
- toimintamenot 2017	0,556	0,606
- ed. vuodelta siirtyneet	1,199	1,471
VM, osaamisen kehittäminen	0,013	0,018
Nettobudjetoituidut ulkoiset tulot	3,672	4,118
- maksullisen toiminnan tulot	3,487	3,691
- projekti- ja muut yht.rah. tuotot	0,185	0,427
Yhteensä	27,584	29,677

Rahoitusrakenne

1.7.2 Talousarvion toteutuminen

Tukesin toimintamenot (32.40.05)

Tukesin toimintamenomääräraha vuonna 2017 oli 19 482 000 euroa (2016:19 647 000 euroa). Määrärahan mitoitukseen vaikutti pääosin kuluttajaturvallisuusvalvonnan määrärahasiirrot VM:n momentilta (+475 000 euroa) sekä kilpailukykysovimuksen aiheuttamat muutokset (-774 000 euroa).

Toimintamenomäärärahaa käytettiin 16,4 m€. Vuodelle 2018 määrärahaa siirtyi 3,1 m€.

Toimintamenomomentille nettoutetut ulkoiset tulot olivat 4,118 m€, kasvua edellisvuoteen 0,5 milj.€. Lisätalousarviossa momentille saatiin lupa nettouttaa uutena eränä kasvinsuojeluaineiden ja biosidien arviointien korvauksia.

Momentille tuloutettiin myös yhteistoiminnan tuottoina liikenne- ja viestintäministeriön ja Trafín kanssa tehtyjen sopimusten mukaiset osuudet 250 k€ vuodelta 2016 ja 2017.

Taulukko 2: Tukesin nettoutetut tulot suoriteryhmittäin (1 000 €)

	2016 tot	2017 tav	2017 tot
Tukes nettoutetut tulot, suoriteryhmittäin (1000 euroa)			
Kemikaalirekisteri-ilmoitukset	1 202	1 105	1 258
FINAS-akkreditointipäätökset	2 272	2 295	2 348
FINAS-liiketaloudelliset tuotot	39	100	35
Kasvinsuojeluaineiden ja biosidien arviointien korvaukset			50
Projekti-, ja muut yht.rah.tuotot	197	155	427
Nettoutetut tulot yhteensä	3 710	3 655	4 118

Ympäristöministeriön toimintamenot (35.01.01.08)

Ympäristöministeriö osoitti vuodelle 2017 määrärahaa 606 000 euroa ja lisäksi vuodelta 2016 siirtyneitä määrärahoja oli käytettävissä 1 471 000 euroa eli yhteensä 2 077 000 euroa (2016: 1 755 000 euroa). Määrärahaa käytettiin 1,5 m€. Vuoden 2017 määräraha siirtyi kokonaisuudessaan vuodelle 2018. Rakennustuotevalvonnan vuonna 2016 aloitettu laaja tuotetestausohjelma (kustannukset 1,1 m€) toteutettiin suunnitellusti.

Tukesin tulomomentti (12.32.20)

Tulomomentille budjetoidaan maksullisen toiminnan tulot (ei sisällä kemikaalirekisterin, akkreditointipalvelujen eikä myöskään biosidien ja kasvinsuojeluaineiden nettoutettavien tulojen osuutta) sekä tuotevalvonnan hankinta- ja testauskuluja korvaukset. Nettoutettujen tulojen osuus kaikista tuloista oli 53 %.

Tulomomentille arvioitiin kertyvän tuloja 2,83 m€. Arvio ylitettiin tuloutuksen ollessa 3,5 m€. Tulojen ylitys toteutui kaikkien suoriteryhmiä osalta. Merkittävin poikkeama suunniteltuun aiheutui kaivosryhmän käsittelemien tapausten määrän kasvun vuoksi. Kaivosryhmän 0,8 m€:n tulokertymä vuonna 2017 kaksinkertaistui vuoteen 2016 verrattuna. Malminetsintälupahakemuksia rekisteröitiin, varausilmoituksia hyväksyttiin ja malminetsintälupia ratkaistiin yli kaksinkertainen määrä edelliseen vuoteen verrattuna. Metallien globaali hintakehitys aktivoi malminetsintäyhtiöiden toimintaa Suomessa.

Taulukko 3: Tulomomentin 12.32.20 tulot suoriteryhmittäin

	2016 tot	2017 tav	2017 tot
Tukesin tulomomentti, tulot suoriteryhmittäin (1000 euroa)			
Maksullisen toiminnan tulot/julkisoikeudelliset suoritteet			
- Prosessiturvallisuus (kemikaali, nestekaasu, maakaasu, räjähteet)	816	820	896
- Kaivostoiminta	440	450	840
- Sähkölaitteistot, hissit, jalometalli	319	310	334
- Kasvinsuojeluaineet	779	720	768
- Biosidit	326	290	335
Yhteensä	2 680	2 590	3 173
Maksullisen toiminnan tulot/liiketaloudelliset	37	40	31
Korvaukset tuotevalvonnan hankinta- ja testauskuluista	298	200	314
Korkotulot, saatavien poistot yms.	4		17
Tulot yhteensä	3 019	2 830	3 536

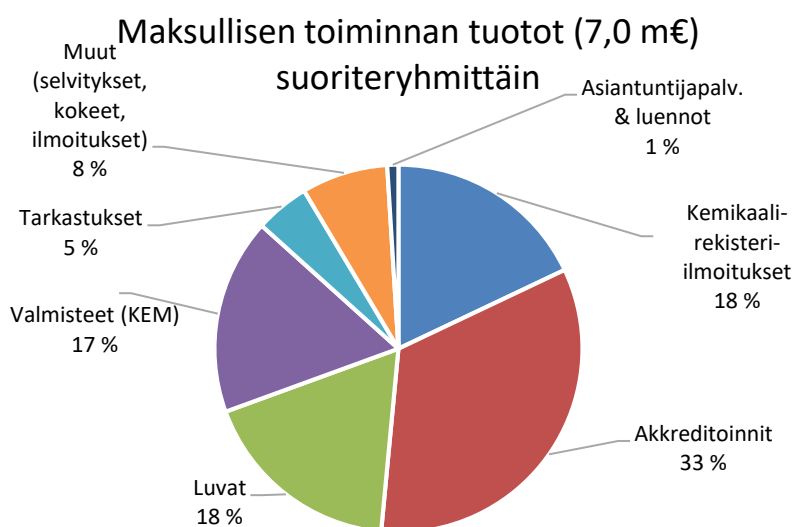
TEM:n hallinnonalan tuottavuusmääräraha (32.01.21)

Tuottavuusmäärärahaa siirtyi 130 000 € vuodelta 2016 ja vuoden 2017 (3 v) 600 000 € määrärahaa osoitettiin KemiDigi- ja Geotieto- hankkeille osana hallitusohjelmaan liittyviä digitalisointihankkeita. Määrärahaa käytettiin 253 000 € KemiDigi- hankkeeseen.

1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot olivat yhteensä 7,8 m€ (v. 2016 6,8 m€) (sisäiset tuotot eivät mukana luvussa) ja koostuivat pääosin (90 %) maksullisen toiminnan tuotoista. Maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat edellisvuodesta 0,7 m€ (10 %).

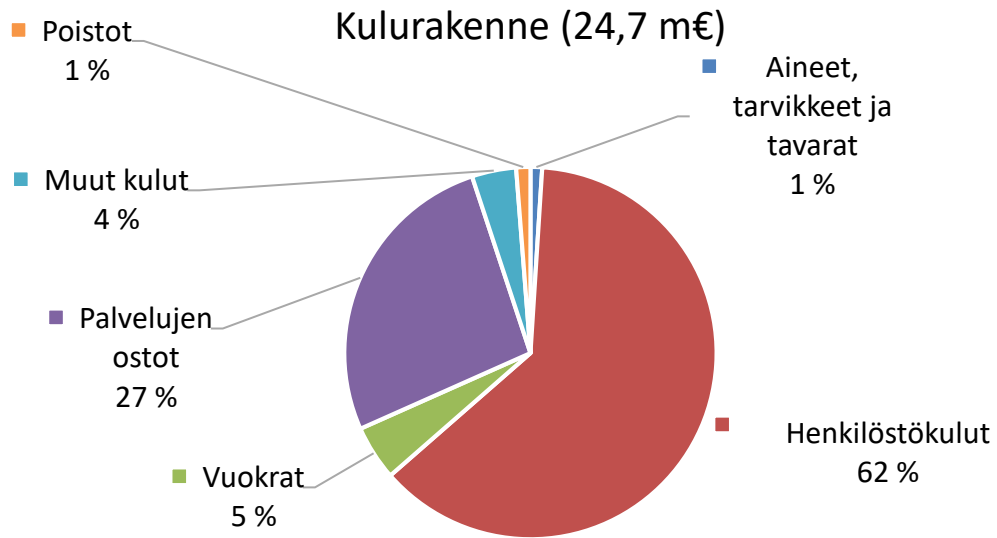
Maksullisen toiminnan tuotoista 87 % kertyi elinkeinoelämältä.

Kaavio 1: Maksullisen toiminnan tuottojen jakauma suoriteryhmittäin 2017

Toiminnan kulut yhteensä olivat 24,7 m€ (sisäiset kulut eivät mukana luvussa). Kulut kasvoivat edellisvuodesta 5 % eli 1,2 m€. Kasvu tapahtui palvelujen ostoissa, jotka olivat yhteensä 6,6 m€. Hankintakategorioittain ICT-hankinnat (Valtorin osuus 1,7 m€) olivat 40 % hankintojen 7,9 m€:n kokonaismäärästä.

Henkilöstökulut (15,5 m€) pysyivät edellisvuoden tasossa huolimatta siitä, että htv-määrä kasvoi 5 %. Kilpailukyky sopimuksen vuoksi lomarahojen määrä väheni edellisvuodesta 0,16 m€. Sosiaaliturvamaksun alentaminen osaltaan vähensi kuluja 0,13 m€. Lomapalkkavelan ja lomapalkkojen henkilösivukulujen muutos oli yhteensä -0,26 m€.

Toimitilavuokrien määrä (1,2 m€) aleni 0,25 m€ edellisvuodesta ja määrä tulee vähenemään edelleen vuoden 2018 aikana. Muiden kulujen ja poistojen määrä kasvoi saman verran kuin vuokrien määrä väheni.

Kaavio 2: Kulurakenne 2017 (sisäiset kulut ei mukana)

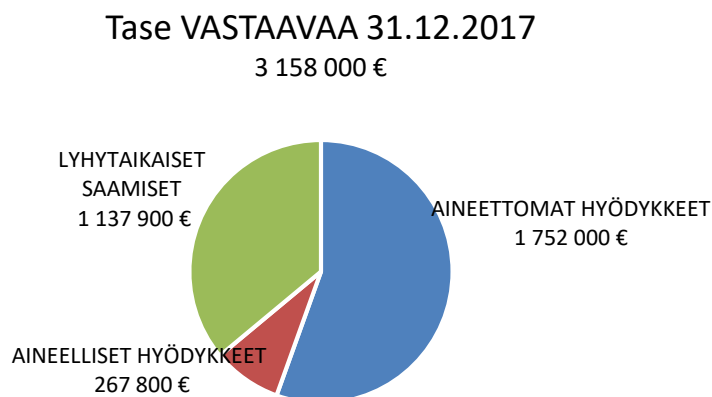
Rahoitustuotot- ja kulut olivat vähäiset (6 000 €).

Arvonlisäverokulut kasvoivat rakennustuotevalvonnan testausten ostojen myötä 0,2 m€ edellisvuodesta ja olivat 1,4 m€.

1.7.4 Tase

Taseen loppusumma 31.12.2017 oli 3 158 000 €. Loppusumma kasvon vuoden 2016 tilinpäätöksestä 238 800 €.

Käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten arvo oli 2,0 m€, kasvua 699 000 €. Keskeneneräisiin hankintoihin kirjattiin ydintoimintojen uusia tietojärjestelmähankintoja.

Kaavio 3: Taseen vastaavaa erät 31.12.2017

Vaihto- ja rahoitusomaisuudessa lyhytaikaiset saamiset vähenivät 0,5 m€, muutos oli myyntisaamisissa.

Oma pääoma oli negatiivinen (- 1,3 m€). Edelliseen vuoteen verrattuna se parani 7%. Vieras pääoma (4,5 m€) kasvoi ostovelkojen määrän kasvun myötä edellisvuodesta 0,1 m€.

1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Tukesin taloussäännössä on annettu yleiset määräykset sisäisestä valvonnasta. Sen mukaan sisäinen valvonta toteutetaan niin, että valvonnan näkökohdat otetaan huomioon osana Tukesin normaaleja johtamisprosesseja.

Tukesin johtoryhmä seuraa säännöllisesti tulostavoitteiden toteutumista. Sen osana tarkastellaan toimintaan liittyviä riskejä ja hallintakeinojen riittävyyttä. Johtoryhmä toteutti vuoden aikana sisäisen valvonnan viitekehysten (VM) mukaisen riskinarvioinnin.

Tukesin toiminnan ulkoinen arviointi (CAF-malli) toteutettiin syksyllä 2017. Tärkeimmät kehittämisen osa-alueet kohdistuvat organisaation suorituskyvyn johtamiseen, jatkuvaan kehittämiseen sekä muutosten ja innovaatioiden arviointiin; asiakkaiden ja sidosryhmien tulevien tarpeiden ennakointiin sekä toiminnan tuloksellisuuden analysointiin. Kehitystoimenpiteiden toteutus aloitetaan vuoden 2018 aikana.

Yksittäisiin toimintaprosesseihin kohdistuvia sisäisiä auditointien toteuttamista ja kehittämistä jatkettiin. Sisäisten auditointien toteuttaminen ja systematisointi on tunnistettu kehittämiskohdeksi.

Tukesin sisäisen valvonnan arvioidaan olevan toiminnan laajuuteen ja laatuun nähden asianmukaisella tasolla.

1.9 Arviointien tulokset

Tukesin toiminnasta ei ole tehty toimintavuoden aikana ulkopuolisia vaikuttavuuden tai tuloksellisuuden arviointeja.

1.10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Toimintavuoden aikana ei ole havaittu väärinkäytöksiä tai rikoksia eikä esitutkinnassa tai oikeudessa ole näitä koskevia asioita.

Turvallisuus ja kemikaaliviraston Tilinpäätös 2017

2 Talousarvion toteumalaskelma

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston talousarvion toteumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2017	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %					
11. Verot ja veroluonteiset tulot	15 685,97	12 628	12 628,43	0,00	100 %					
11.04.01. Arvonlisävero	15 685,97	12 628	12 628,43	0,00	100 %					
12. Sekalaiset tulot	3 185 691,61	2 975 903	3 671 787,73	695 884,37	123 %					
12.32.20. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tulot	3 019 217,05	2 840 000	3 535 884,37	695 884,37	125 %					
12.35.99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut tulot	139 470,06	135 903	135 903,36	0,00	100 %					
12.35.99.2. Muut sekalaiset tulot	139 470,06	135 903	135 903,36	0,00	100 %					
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	27 004,50	0	0,00	0,00	100 %					
Tuloarviotilit yhteensä	3 201 377,58	2 988 532	3 684 416,16	695 884,37	123 %					
Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2017 määrärahojen käyttö vuonna 2017	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2017	Vertailu Talous- arvio - Tilin- päätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
							Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2017	Käyttö vuonna 2017 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	13 124,00	18 352	18 352,00	0,00	18 352,00	0,00	0,00	18 352,00	18 352,00	0,00
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	13 124,00	18 352	18 352,00	0,00	18 352,00	0,00	0,00	18 352,00	18 352,00	0,00
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	20 816 905,18	21 295 690	17 800 169,76	3 495 519,74	21 295 689,50	0,00	3 381 548,42	23 463 548,42	19 908 028,68	3 555 519,74
32.01.21. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tuottavuusmää- (siirtomääräraha 3 v)	0,00	600 000	182 506,77	417 493,23	600 000,00	0,00	130 000,00	730 000,00	252 506,77	477 493,23
32.01.29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	1 169 905,18	1 213 690	1 213 689,50		1 213 689,50	0,00				
32.40.05. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	19 647 000,00	19 482 000	16 403 973,49	3 078 026,51	19 482 000,00	0,00	3 251 548,42	22 733 548,42	19 655 521,91	3 078 026,51
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	575 500,37	770 659	164 658,73	606 000,00	770 658,73	0,00	1 471 000,00	2 077 000,00	1 471 000,00	606 000,00
35.01.01. Ympäristöministeriön toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	556 000,00	606 000	0,00	606 000,00	606 000,00	0,00	1 471 000,00	2 077 000,00	1 471 000,00	606 000,00
35.01.01.08. Eräät korvaukset	556 000,00	606 000	0,00	606 000,00	606 000,00	0,00	1 471 000,00	2 077 000,00	1 471 000,00	606 000,00
35.01.29. Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	19 500,37	164 659	164 658,73		164 658,73	0,00				
Määrärahatilit yhteensä	21 405 529,55	22 084 700	17 983 180,49	4 101 519,74	22 084 700,23	0,00	4 852 548,42	25 558 900,42	21 397 380,68	4 161 519,74

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston talousarvion toteumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole liitteen mukaisia valtuuksia.

3 Tuotto- ja kululaskelma**TURVALLISUUS- JA KEMIKAALIVIRASTON TUOTTO- JA KULULASKELMA**

	1.1.2017 - 31.12.2017		1.1.2016 - 31.12.2016	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	6 997 550,56		6 343 228,06	
Muut toiminnan tuotot	<u>1 668 035,29</u>	8 665 585,85	<u>1 628 499,91</u>	7 971 727,97
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	250 220,74		309 547,71	
Henkilöstökulut	15 469 789,24		15 445 497,05	
Vuokrat	1 179 106,62		1 429 182,81	
Palvelujen ostot	6 572 427,22		5 349 013,37	
Muut kulut	951 711,10		790 112,38	
Valmistus omaan käyttöön(-)	-43 546,60		-2 379,50	
Poistot	305 082,49		200 243,95	
Sisäiset kulut	<u>865 533,90</u>	<u>-25 550 324,71</u>	<u>1 165 093,67</u>	<u>-24 686 311,44</u>
JÄÄMÄ I		-16 884 738,86		-16 714 583,47
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	6 104,27		4 146,76	
Rahoituskulut	<u>-30,63</u>	6 073,64	<u>-75,66</u>	4 071,10
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	<u>270,53</u>	<u>270,53</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
JÄÄMÄ II		-16 878 394,69		-16 710 512,37
JÄÄMÄ III		-16 878 394,69		-16 710 512,37
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	12 628,43		15 685,97	
Suoritettut arvonlisäverot	<u>-1 378 348,23</u>	<u>-1 365 719,80</u>	<u>-1 189 405,55</u>	<u>-1 173 719,58</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u><u>-18 244 114,49</u></u>		<u><u>-17 884 231,95</u></u>

4 Tase

TURVALLISUUS- JA KEMIKAALIVIRASTON TASE	31.12.2017		31.12.2016	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	16 848,76			
Muut pitkävaikutteiset menot	779 354,86		964 197,53	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>955 982,29</u>	1 752 185,91	<u>146 362,45</u>	1 110 559,98
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	27 959,89		37 138,09	
Kalusteet	218 786,99		152 615,80	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>21 086,00</u>	<u>267 832,88</u>	<u>21 086,00</u>	<u>210 839,89</u>
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		2 020 018,79		1 321 399,87
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	1 079 509,53		1 561 437,37	
Siirtosaamiset	0,00		12 781,77	
Muut lyhytaikaiset saamiset	57 483,77		22 702,55	
Ennakkomaksut	<u>900,00</u>	1 137 893,30	<u>900,00</u>	1 597 821,69
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kirjanpitoyksikön tulotilit	<u>105,00</u>	<u>105,00</u>		<u>0,00</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		1 137 998,30		1 597 821,69
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>3 158 017,09</u>		<u>2 919 221,56</u>
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-601 352,97		-601 352,97	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-845 483,64		-1 381 020,73	
Pääoman siirrot	18 342 188,09		18 419 769,04	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-18 244 114,49</u>	-1 348 763,01	<u>-17 884 231,95</u>	-1 446 836,61
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Ostovelat	1 001 094,85		684 861,61	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	317 018,79		350 597,13	
Edelleen tilitettävät erät	303 754,87		302 651,11	
Siirtovelat	2 822 564,60		2 972 950,65	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>62 346,99</u>	<u>4 506 780,10</u>	<u>54 997,67</u>	<u>4 366 058,17</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		4 506 780,10		4 366 058,17
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>3 158 017,09</u>		<u>2 919 221,56</u>

5 Liitetiedot

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Kuluttajapalveluiden turvallisuusvalvonta keskitettiin Tukesiin 1.5.2016 alkaen (Kuluttajaturvallisuuslaki (920/2011) ja siihen liittyvä muutos (1510/2015)). Uuteen valvontatehtävään palkattiin 6 henkilöä vuonna 2016 ja vuonna 2017 tehtävään käytettiin 11 htv.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on osittain nettobudjetoitu virasto. Nettobudjetoituja tuloja ovat kemikaalituoterekisterin ja akreditointipalvelujen maksut, Euroopan kemikaaliviraston maksamat palkkiot sekä yhteishankkeista muilta osapuolilta saatava rahoitus. Vuoden 2017 I lisätalousarviossa nettobudjetoinnin piiriin otettiin em. lisäksi erillisenä tehtävänä kasvinsuojeluaineiden ja biosidien arviointien korvaukset, joiden määräksi arvioitiin 140 000 - 160 000 €/v. Vuonna 2017 näitä korvauksia nettoutettiin 50 000 €.

Tilinpäätösvuoden jälkeen ei ole tapahtunut olennaista ilmoitettavaa.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2017 määrähojen		Tilinpäätös 2017	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	ja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2017	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2017	Käyttö vuonna 2017 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
32.40.05.	Bruttomenot	24 464 187,62	21 403 875,88		24 481 902,39				24 655 424,30	
Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot (S2V)	Bruttotulot	4 817 187,62	4 999 902,39		4 999 902,39				4 999 902,39	
	Nettomenot	19 647 000,00	19 482 000 16 403 973,49	3 078 026,51	19 482 000,00	0,00	3 251 548,42	22 733 548,42	19 655 521,91	3 078 026,51
35.01.01.	Bruttomenot	556 000,00	0,00		606 000,00				1 471 000,00	
Ympäristöministeriön toimintamenot (S2V)	Bruttotulot	0,00	0,00		0,00				0,00	
	Nettomenot	556 000,00	606 000 0,00	606 000,00	606 000,00	0,00	1 471 000,00	2 077 000,00	1 471 000,00	606 000,00

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole liitteen mukaisia arviomäärärahojen ylityksiä.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole liitteen mukaisia peruutettuja siirrettyjä määrärahoja.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2017	2016
Henkilöstökulut	13 213 958,96	13 005 338,20
Palkat ja palkkiot	13 304 619,70	12 863 146,69
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	-90 660,74	142 191,51
Henkilösivukulut	2 255 830,28	2 440 158,85
Eläkekulut	2 137 650,02	2 159 023,02
Muut henkilösivukulut	118 180,26	281 135,83
Yhteensä	15 469 789,24	15 445 497,05
Johdon palkat ja palkkiot, josta	594 761,78	598 960,39
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	1 440,00	1 440,00
Johto	1 440,00	1 440,00
Muu henkilöstö	0,00	0,00

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Ei esitettävää.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Ei esitettävää.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Ei esitettävää.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole liitteen mukaisia talousarvionaloudesta annettuja lainoja.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole liitteen mukaisia arvopapereita eikä oman pääoman ehtoisia sijoituksia.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Ei esitettävää.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja takuut sekä muut monivuotiset vastuut**Muut monivuotiset vastuut**

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2017	Määräraha-tarve 2018	Määräraha-tarve 2019	Määräraha- tarve 2020	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
---	----------------------------	-------------------------	-------------------------	--------------------------	----------------------------------	---------------------------------

Tavanomaiset sopimukset

ja sitoumukset yhteensä	1 349 756,00	1 248 341,03	1 260 824,44	1 273 432,68	3 276 553,95	7 059 152,09
--------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2017	Määräraha-tarve 2018	Määräraha-tarve 2019	Määräraha- tarve 2020	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
...	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Muut sopimukset ja

sitoumukset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
-----------------------------	------	------	------	------	------	------

Muut monivuotiset vastuut

yhteensä	1 349 756,00	1 248 341,03	1 260 824,44	1 273 432,68	3 276 553,95	7 059 152,09
-----------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole liitteen mukaisia taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole liitteen mukaisia taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole liitteen mukaisia velkoja.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole liitteen mukaisia velkoja.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tilinpäätöksen liite 17:**Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on perinyt maksullisen toiminnan tuloja toisen viraston puolesta seuraavasti:

Ympäristöministeriö 135 903,36 euroa, kirjaus YM:n tulomomentille 12.35.99.2.

Ympäristöministeriö osoitti 2 077 000,00 euron käyttö- ja kirjaamisoikeuden vuodelle 2017.

6 Allekirjoitus

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 28. helmikuuta 2018

Johtaja
(pääjohtajan sijaisena)

Juha Karjalainen

Ryhmäpäällikkö

Annika Kutilainen

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus

Helsingissä/..... 2018

Ylitarkastaja

Hanna Surakka

Dno 3023/00.01.03/2018

Liite 1. Kooste Tukesin valvomilla toimialueilla sattuneista onnettomuuksista vuosina 2013 - 2017

Onnettomuusryhmä	Onnettomuuskatsaus 2013-2017*
Sähköpalot ¹	Sähköpaloja ja -palonalkuja (pl. liikennevälinepalot) kirjataan vuosittain 2550-2748. Vuonna 2017 hälytystehtäviä oli 2552, joista rakennuspaloja ja -palovaa-roja noin 2300. Kaikista rakennuspaloista noin 24% oli sähköpaloja (507/2106 hälytystä), mikä vastaa edellisten vuosien tasoa.
Sähkötapaturmat	Sähköiskuun tai valokaareen liittyviä työtaturmia tilastoidaan ² vuosittain noin 600. Tukesille on viime vuosina ilmoitettu vuosittain yli 100 sähkötuotteisiin ja -laitteistoihin liittyvää työ- ja vapaa-ajan tapaturmaa. Ilmoitusten määrä on nousussa. Ilmoitusten määrä kertoo ilmoitusaktiivisuudesta, sillä kaikilla ilmoitusvelvollisuutta ei ole.
Hissi-, liukuporras- ja nosto-ovi-onnettomuudet	Vuonna 2017 Tukesille ilmoitettiin 5 hissionnettomuutta (yleensä 5-10 onnettomuutta/vuosi) sekä 3 liukuportaissa sattunutta onnettomuutta, joista 2 johti kuolemaan. Työaikana sattuneita hissi-, liukuporras- ja nosto-ovitapaturmia tilastoidaan ² vuosittain n. 150.
Vaaralliset kemikaalit Tukesin valvontakohteissa	Vuonna 2017 kirjattiin 7 merkittävää kemikaalivuotoa, sekä muutama merkittävä tulipalo ja työtaturma. Vuonna 2016 vastaava luku oli 14 ja vuonna 2015 10.
Vaaralliset kemikaalit ¹ (kaikki kohteet)	Pelastustoimen vaarallisiin kemikaaleihin liittyviä hälytystehtäviä kirjataan vuosittain tapahtuneeksi <ul style="list-style-type: none"> - tuotantolaitoksissa 91-103 (94 vuonna 2017) - varastoalueilla 130-181 (144 vuonna 2017) - myymälässä tai jakelupisteessä 175-212 (175 vuonna 2017) - asuinrakennuksessa 99-132 (109 vuonna 2017) - Yhteensä n. 3000 (3170 vuonna 2017), joista yli puolet tiealueilla.
Nestekaasu	Nestekaasun aiheuttamia tulipaloja ¹ on kirjattu vuosittain 7-17 (17 vuonna 2017). Näistä suurin osa sattuu kaasupullojen käytössä. Teollisuuden nestekaas säiliöihin liittyviä onnettomuuksia (yleensä vuoto) on vuosittain 1-3.
Maakaasu	Maakaasuun liittyviä onnettomuuksia ei satu vuosittain (1 vuonna 2017), vaaratilanteita on muutamia. Vaaratilanteet esimerkiksi jakeluputkistoille aiheutuvat useimmiten kairausten tai kaivutöiden yhteydessä.
Painelaitteet	Vuonna 2017 Tukesin tietoon tuli 3 painelaitteonnettomuutta (pl. nestekaasukuluttajatuotteet). Painelaitte on lisäksi ollut osallisena teollisuuden paineellisen putkiston onnettomuuksissa. Lämpökeskuksiin (sisältää sekä öljy- että kiinteän polttoaineen kattilat) liittyviä tulipaloja kirjataan ¹ vuosittain n. 100.
VAK	2017 VAK-onnettomuuksia ilmoitettiin 17, joista 4 oli vuotomäärältään vakavia. Pelastustoimen hälytystehtävistä 96-138/vuosi liittyi VAK-kuljetuksiin (112

	vuonna 2017). Näistä 0-5 johti merkittäviin ympäristövahinkoihin (0 vuonna 2017).
Räjähteet	Räjähde tuotteiden laatuun liittyen sekä räjähdetehtaissa ja -varastoissa sattuu räjähteisiin liittyviä loukkaantumisia keskimäärin 1 tapaus/vuosi. Tämän lisäksi vuosittain kirjataan muutamia vaaratilanteita.
Ilotulitteet	Vuodenvaihteessa 2017-2018 ilotulitteiden johdosta aiheutui vähemmän silmävammoja ja tulipaloja kuin moneen vuoteen: 11 silmävammaa (5 vuoden aikana 11-29) ja 66 tulipaloa (5 vuoden aikana 66-136).
Kaivokset	Vuosittain on sattunut 18-42 työtaturmaa (19 vuonna 2016), joista on aiheutunut ≥ 3 pv poissaolo. Vuoden 2017 tiedot eivät ole vielä saatavilla. Viime vuosina on erityisesti kiinnitetty huomiota tulipaloihin sekä kaivosajoneuvoihin liittyviin vaaratilanteisiin.
Kuluttajapalvelut	Kuluttajapalveluissa (tehtävä siirtyi Tukesiin 1.5.2016) aloitettiin vuoden 2017 alusta käsittelyyn otettuihin tapauksiin liittyvien tapaturmien tilastointi sekä luokittelu vakavuusluokan mukaan. Vuonna 2017 käsiteltiin 166 tapaturmaa, joista vakavia oli noin 30.
Kuluttajatuotteet	Tukesiin tehtiin vuoden 2017 aikana 176 ilmoitusta mahdollisesti vaarallisista kuluttajatuotteista. Lisäksi Business Application ja RAPEX-järjestelmän kautta käsiteltäväksi tuli 24 tapausta. Kaikista 430 vuoden aikana käsitellyistä valvontatapauksista 40 edellytettiin palautusmenettelyä, 38 markkinoilta poistoa ja 6 myynti kiellettiin. Useissa näissä oli selkeä loukkaantumisen vaara.
Kemikaalien väärinkäyttö	Kemikaalia ei saa vähittäismyynnissä luovuttaa, jos on syytä epäillä, että sitä aiotaan käyttää väärin siten, että käytöstä voi aiheutua erityistä vaaraa terveydelle. Metanolin ja etyleeniglykolin väärinkäyttöön päihteenä liittyy useita myrkytyksiä ja yli 10 kuolemantapausta ⁴ /vuosi (11-15 vuosina 2012-2015). Vuosien 2016-2017 tiedot eivät ole vielä käytettävissä.
YHTEENVETO	

*Tiedot ovat vuoden 2017 osalta alustavia, tiedot kerätty 2/2018, jolloin osassa onnettomuuksia tutkinta oli vielä kesken.

** Tässä valvontakohteiksi luettu kemikaalilain mukaiset laitokset: laajamittaiset kemikaalikohteet sekä nestekaasulaitokset. Onnettomuuksien lukumäärissä on huomioitu Tukesin tutkintaluokkiin 1-3 kirjatut onnettomuudet.

Onnettomuustiedon pääasialliset tietolähteet ovat Tukesin Vaurio- ja onnettomuusrekisteri VAROn lisäksi

¹Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTO,

²Tapaturmavakuutuskeskuksen Tapaturmapakki-sovellus,

³Suomen Silmälääkäriyhdistys, sekä

⁴THL ja Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitos

Liite 2. Suoritemittarit

Tukeslähtöinen valvonta (TEM-Tukes -tulossopimukseen sisältyvät)			
	2016	2017	2017
	tot	tav	tot
Tuotemarkkinat			
Sähkötuotteet, käynti	2 230	1 600	2 408
Testattavat sähkötuotteet, tapaus	575	450	514
Sähkötuotteiden asiakirjavalvonta, tapaus	570	450	500
Painelaitteet, käynti	7	20	15
Mittauslaitteet (kohteet ja teollisuustarkastukset), käynti	478	400	510
Mittauslaittevalvonnan kohteet, joissa jatkotoimenpiteitä ¹⁾	353	200	348
Kemikaalisäiliöt, louhintaräjähteet, käynti	29	45	2
Kaasulaitteet, käynti			
Kemikaalien markkinavalvontatapaukset	1 584	1 000	1 307
Kemikaalien valvonnan kenttä tarkastukset	432	400	579
Kuluttajaturvallisuus, tavaravalvonta (projektitapaukset)	84	150	163
Palvelumarkkinat			
Sähkölaitteistot, -urakoitsijat ja -tarkastajat, käynti	247	245	237
Pelastustoimen laitteet, valvontakäynnit	16	25	20
Kuluttajapalvelut, turvallisuusjärjestelmäarvioinnit	42	70	192
Kuluttajapalvelut, valvontakäynnit			98
Käyttötoiminta			
Paineelliset järjestelmät, käynti	45	40	40
Painelaitteiden määräaikaikyselyt, tapaus	2 100	2 000	600
Maakaasutoiminnan valvontakäynnit ja tarkastukset	20	10	19
Kemikaali- ja nestekaasulaitokset, räjähdetehtaat ja varastot, käynti	295	300	250
Kaivostoiminnan valvontakäynnit	79	100	118
Yhteensä	9 186	7 505	7 920
1) aiemmin Ehdollisten käyttökieltojen seuranta (mitt.laitteet), tapaus			
Sisältyy TEM-Tukes -tulossopimukseen (YM:n rahoitus)			
	2016	2017	2017
	tot	tav	tot
RoHS, testaus (sis XRF)	73	70	59
RoHS, asiakirjavalvonta	0	10	0
Pakkaukset, testaus	99	60	63
Pakkaukset, asiakirjavalvonta	0	10	0
Akut ja paristot, testaukset ja valvontakäynnit	113	5	7
Kylmäaineliikkeiden pätevyysvalvonta	34	100	35
Yhteensä	319	255	164
Sisältyy TEM-Tukes -tulossopimukseen (YM:n rahoitus)			
Kylmälaiteliikkeitä (YM), rekisteröinnit	1 700	2 000	1 745
Ei sisälly TEM-Tukes -tulossopimukseen (LVM/Trafi rahoitus)			
LVM, Trafi/Vaarallisten aineiden kuljetus	24	15	9
Ei sisälly TEM-Tukes -tulossopimukseen (YM:n ja LVM/Trafin rahoitus)			
YM/rakennustuotteet	345	300	249
LVM, Trafi/Vaarallisten aineiden kuljetus	20	10	111
Yhteensä	365	310	360

Asiakaslähtöinen valvonta (TEM-Tukes -tulossopimukseen sisältyvät)			
	2016	2017	2017
	tot	tav	tot
Tuotemarkkinat			
Painelaitteet, luvat, lausunnot	15	20	20
Jalometallituotteiden nimileimojen rekisteröinti	53	60	84
Jalometallituotteiden nimileimojen rekisteröinnin vahvistaminen	239	440	341
Räjähdevaaralliset tuotteet	32	40	32
REACH- ja CLP-asetuksen mukaiset arviointitehtävät	132	100	108
ECHA-komiteatyöskentely	507	250	343
Kosmetiikka-SUE(vakava ei-toivottu vaikutus)-ilmoitukset	35	10	8
Kasvinsuojeluaiinevalmisteiden hyväksymispäätökset	440	170	261
Biosidivalmisteiden hyväksymispäätökset	124	90	102
Suomen kantojen valmistelu kasvinsuojelutehoaineiden hyväksymiseksi EU:ssa	26	30	65
Suomen kantojen valmistelu biosiditehoaineiden hyväksymiseksi EU:ssa	56	50	40
Kasvinsuojeluaiineiden riskinarviointi EU:lle	6	5	4
Biosidien riskinarviointi EU:lle (valmisteryhmiä)	1	5	5
Kemikaali-ilmoitukset	15 072	13 000	12699
Korjattavaksi palautetut ketu-ilmoitukset	2 636	1 800	1339
Kasvinsuojeluaiineiden kouluttajien, tutkinnonjärjestäjien ja levitysvälinetestaajien hyväksynnit	22	30	22
Kasvinsuojeluinnetutkinnon rekisteröinnit	19 415	10 000	10 000
Biosidien tuhoлаistorjuntakoulutus ja -tutkinnot		15	59
Kuluttajatuotteet, käsitellyt ilmoitukset (reaktiiviset tapaukset)	269	200	267
Rapex-ilmoitukset (Tukes)	1 484	1 900	1 450
Palvelumarkkinat			
Sähkö (sähkölaitteisto- ja kävtoniohtajailm)+(S+H-urak.ilm)	2 040	2 050	1 901
Asiakkaiden selvityspyynnöt (s-urakointi ja -laitteistot)	129	120	157
Töiden johtajien nimeämisen kehoituskirjeet (s-urak.)	330	250	386
Töiden johtajien nimeämisen kehoituskirjeet (s-laitt.)	170	250	190
Sähkön ja hissitutkinnot	2	16	8
Pelastustoimen laitteet	493	220	318
Kuluttajapalveluiden turvallisuus, reaktiiviset tapaukset	92	200	237
Hyväksytyt liikkeet (kaasu- ja öljyasennus, öljysäiliötarkastus)	135	100	120
Tarkastuslaitokset	15	20	4
Muovisten maakaasuputkistojen asennusliikkeet	40	3	28
Maakaasun käytönvalvojan päät.kokeen suorittaneet	140	80	70
Räjähdekokeen suorittaneet	1 258	1 100	1 421
Kemikaalikokeen suorittaneet	152	150	169
Nestekaasukokeen suorittaneet	72	100	110
Kaivosturvallisuuskokeen suorittaneet	4	20	9
Käyttötoiminta			
Kemikaali ja nestekaasulaitokset,-räjähdetehtaat ja varastot	278	280	250
Maankäyttölausunnot	84	80	96
Lausunnot, YVA ja Y-lupa	65	50	70
Turvallisuusselvitykset	28	30	43
Maakaasu, luvat ja käytönvalvojailmoitukset	106	110	170
Kullanhuuhdonta, malminetsintä ja kaivokset, luvat	233	300	403
Panttaus ¹⁾		40	
Sähkö, valtuutetut tarkastajat, varmennusurakoitsijat	28	30	33
Räjähteiden siirtotodistukset, kansalliset	300	250	200
Räjähteiden siirtotodistukset, kv			84
Painelaitetarkastuspöytäkirjojen ja muutositmoitusten käsittely	12 050	13 200	12 850
Painelaitteiden seuranta, ilmoitus	15	10	50
Finasin akkreditointi- ja muutospäätökset	268	245	241
YHTEENSÄ	59 091	47 519	46 867

1) Panttauksia seurataan jatkossa (2016 ->) osana kaivosasioiden lupamääräseurantaa